

DĚTSKÉ DENÍK SCÉNY

ČÍSLO 2.

NEDELE - 14. ČERVNA 2009

**NAVŠTIVTE
JANU KŘENKOVOU**

strana 43

**SLOVENSKÝ ÚHEL
POHLEDU**

strana 44 - 45

DNES HRAJÍ



strana 56 - 58

**SOUTĚŽ
CO TO JE?**

strana 60



Včera přestalo pršet, teplota však po celý den moc nahoru nevylezla. Zato se zvýšil počet dotazů na redakci: nevypadl vám z přílohy kus textu? Nevypadl. To byl umělecký záměr nabídnout plochu k odlehčení a místo pro poznámky seminaristů. Moc to nevyšlo, uznáváme, ale doufáme, že si zvyknete. Tato drobná příhoda nebyla jediným zádrhelem. Když jsem se v půl třetí odpoledne probudila a vzala deník do ruky, překvapením mi zase z ruky vypadl. Ale i na druhé podívání to tam bylo. Šotci nám vyměnili nadpisy dvou rubrik! Tady je tedy errata: nad článkem na str. 24 má být titulek ze strany 26 a zase naopak. No dobře, přiznávám, nebyli to šotci ani skřítkci Zášupšáci, byla jsem to já, kdo v sedm ráno popletl titulky. Kají se, ale že se to už nikdy nestane, neslibuji. Nepochybně se stane kdykoli něco velice podobného. Abyste i vy mohli alespoň něco v Deníku

Dětské scény ovlivňovat (kromě psaní vlastních příspěvků, na ně se moc těšíme), vymysleli jsme pro vás novinku. Na poslední straně je strip o uklízečce Blažkové. V minulých letech byly v každém čísle uzavřené epizody. Letos však příběh pokračuje. I vy se na něm můžete podílet, když nám pomůžete rozhodnout, kterým směrem se má příběh odvíjet. Dnešní otázkou je: má Blažková upéct čerstvé narozeného draka? Odpovídejte ANO nebo NE. Vhazujte lístečky do redakčních schránek v kině a v Národním domě, oslovujte redaktory. Už se těšíme, jak to s drakem dopadne.

Iva

VČERA
RECITOVALI ...

Tereza Bílková



Jan Rychta



Nazareno Klug



Claudie Osícková

VÝPRAVA ZA RECITÁTORY

IV. KATEGORIE



Nejstarší recitátorská skupina přehlídky se ke svému rozmluvení a naladění sešla už v osm hodin ráno. Hodinu poté přišla jejich chvíle. Do naplněné auly se na ně přišli podívat jejich mladší kolegové, rodiče i pedagogové. A bylo co vidět a slyšet!

Krátké shrnutí toho, čím se vyznačovala IV. kategorie:

dračími barvami – převládající barvou jejich oděvů byla černá, sem tam střížená zelenou, bílou či červenou. Jiné barvy se nevyskytovaly.

dračí energií – někteří z nich přednášeli své texty plamenně a divoce, jiní tajemně až nebezpečně.

odvahou k probuzení draků v nás – zvláště u besedy s lektorským sborem vycházelo najevo, jak hluboce některé z jejich textů korespondují s jejich vlastními zážitky a pocity a jak se snaží skrze tyto texty se s nimi porvat.

Objevila se témata veselá i vážná, několik překvapení a sem tam přebrept či zakopnutí o úskalí paměti. Ale z hlediště sálala energie a vzájemná podpora, která je základním poznávacím znamením všech přítomných recitátorů.

Po obědě čekaly na recitátory IV. kategorie tři kruhy židlí se dvojicemi lektorů. Otázky kladené recitátorům směřovaly k jejich motivaci výběru textu, k tomu, aby odkryli, co je za slovy, která nám říkají, k tomu, jaké představy jsou v nich ukryty. Lektorů s recitátory vedli skutečný partnerský rozhovor, dialog, ve kterém se otevírají obě strany a snaží se vzájemně si porozumět. Padají slova, jako:

jsi člověk otevřený, hledající, je vidět, že máš srdce na dlani, ptáme se, co vidíš za vykřičníkem, který je v textu, jak mu rozumíš... tam je chvíle, kdy jsem se nedostal na školu a pryč z našeho města, ale smířil jsem se s tím a o tom jsem to říkal.... ze dvou důvodů je na tebe příjemné se dívat – na tvou úžasnou soustředěnost, pokoru, se kterou jsi k textu přistoupila, i na tebe, jako na kultivovaného člověka, na to, jak dokážeš zprostředkovat příběh, jeho tragédii... tvůj projev byl tak pravdivý, že jsi nás všechny získala... Zkus hledat další představy, které v tobě text vyvolá a nechej se jimi prostoupit, pak projdou i k divákům... Příběh mé básně je o rozhodování lékaře a já jsme se letos taky musela rozhodnout, na jakou školu půjdu, takže mu rozumím. Kéž tvé další volby jsou stále tak snadné a příjemné!

Témata a věci, které spojují recitátora s jeho básní, a vybranou básně s jeho životem. Rozhodování lékaře o tom, zda má cenu léčit vojáky, jdoucí zpátky do bitvy, je možná v něčem podobné jako rozhodování o tom, na jakou školu se vydat, jaký smysl dát svému životu. Pečení chleba pak může být výpovědí o kráse jednoduchosti, o kráse jednoduchých věcí kolem nás, lidová balada o nešťastné lásce výpovědí o vnitřním strachu každého z nás z něčeho podobného, z nešťastné lásky... To všechno tito recitátoři ve věku 14 – 15 let řeší a o tom všem nám dnes vyprávěli. Vypouštěli své vnitřní draky, vnitřní strachy, pochybnosti, radosti a očekávání. Díky jim za to!

Petra



SEDLI JSME SI S...

LEKTORKAMI IV. KATEGORIE

Rozhovor s lektorkami Vendulou Slepíčkovou a Janou Wertigovou proběhl bezprostředně po skončení vystoupení recitátorů jejich, tedy IV. kategorie. Seděly jsme společně v už prázdné aule a můj diktafon téměř nestíhal kulometnou palbu jejich odpovědí. Recitátoři této kategorie si s oběma lektorkami musely užít docela hodně zábavy. Ostatně – posuďte sami!

Odpovědi na mou první otázku se prosím představte: Co studujete?

Vendula: Jana studuje dramatickou výchovu na DAMU třetím rokem.

Jana: Vendy studuje dramatickou výchovu na katedře tvořivé dramatiky v Praze, taky třetím rokem. Ale neznáme se odtud!

Ve škole jste se nikdy nepotkaly?

V: Jana tam nechodí!

J: Vendy tam občas nepřijede. Často. Je to tak, že už se tam nepotkáme. Teď jsme skončily. Tři roky školy jsou za námi.

V: Už nás čeká praxe. Život.



Máte už nějakou představu, co budete dělat?

J: My jsme přece jen už o něco starší a moudřejší, protože máme už vystudováno něco jiného. Vendulka má pedagogickou fakultu – je učitelkou na střední škole. Učí český jazyk a výtvarnou výchovu, takže je umělkyně.

V: Nerada bych, aby se to příliš zveřejňovalo, protože kvůli té češtině mě pak spousta lidí zastavuje na ulicích... Jana už je taky v procesu. Má vystudovanou biologii a tělocvik, takže je švihadlo. Ale věnuje se tomu jenom tajně a soukromě, aby ji nikdo neviděl, protože jinak dělá projekty se sdružením Johan v Plzni.

J: Takže už máme obě práci. Někdo jenom jednu nebo dvě a někdo víc.

Jaké jsou vaše zkušenosti s recitací? Recitovaly jste někdy vy samy a nebo jste někoho na recitaci připravovaly?

V: Já jsem recitovala tak do páté třídy. Ale na Trutnově jsem nikdy nebyla. Takže tam mám mindrák, a proto teď připravuju děti na to, aby dokázaly, co já jsem nikdy nedokázala.

J: Já, protože jsem ten tělocvikář, mám zkušenost s recitací až v pozdějším věku, a to díky tomu, že jsem se v Plzni setkala s Romanem Černíkem, se kterým děláme divadlo poezie. Nikdy jsem nevystupovala na žádné recitační soutěži a zřejmě už asi ani nebudu.

V: Na Trutnově už to asi nestihněš...

J: Ale nebráním se zkusit, jak se to dělá.

Jak jste se připravovaly na tuhle dílnu?

V: Dlouho.

J: Zodpovědně. Každá z nás nabídla nějakou představu, jak by to mohlo být. Spíše asi zkusíme vyjít z těch lidí, se kterými se tady sejdeme a na základě toho, co oni potřebují. Je to dílna, která není o tom je něco naučit, ale spíše o jejich setkání, o tom, aby se poznali, navázali nějaký kontakt, spřátelili se. Používáme jakékoliv techniky – není to jenom o recitaci, ale spíše herecké techniky, něco, co jim umožní sblížit se a poznat. Ani v časovém rozmezí, které tady máme, není možné dojít dál.

Takže cílem je prolomit ledy, aby se nebáli... ale oni se ani nebojí.

Jak se vám s nimi zatím pracovalo?

V: Moc dobře. Spousta dětí má zkušenosti s dramatikem – jen asi 5 z nich do žádného nechodí. Takže jsou hodně otevření a jdou do věcí, které jsme jim nabídli, a vymýšlejí je ještě dál. Takže je to moc příjemná

PŘEDSTAVUJÍ SE ...



JIŘINA LHOTSKÁ



Poezie je fajn, ale dobrý zákusek je dobrý zákusek.

PŘEDSTAVUJÍ SE ...



ELIŠKA VOBRUBOVÁ



Co to říká? Kde mám ten text? Já si to myslěla. Recept na chleba.

práce.

J: Škoda, že ne všichni jsou tady po celou dobu. Ti, kteří přijedou jenom si zarecitovat a hned odjedou, jsou trochu vytržení z toho, co se tady děje a z atmosféry.

Překvapila vás dnes něčím jejich vystoupení?

V: U některých volba témat. Říkala jsem si, že tak mladí lidé říkají tak vážné věci. Neřekla bych to do nich, protože ve skupině dělají pořád nějaké srandičky, a je tam uvolněná atmosféra, takže člověka překvapí, že si vezmou takovou vážnou věc a dokážou ji takhle zpracovat.

Měly jste z něčeho strach, když jste se připravovaly na tuhle dílnu?

V: Jana měla strach, že se nenaučí všech 25 jmen. Ale zvládla to, protože ve skupině jsou dvě Kristýny, a tak se to zúžilo na 24.

J: Já nemám ráda takové ty drilovací hry na jména, takže jsem hned na začátku jednu vedla. Loni jsme totiž všem dětem v dílně říkaly Boženky a Karlové, a tak jsem si letos dala úkol oslovovat je všechny jménem.

V: Já jsme zase měla strach, že jak je Jana ta tělocvikářka, tak abychom nedělali pořád samé kliky sedy lehy, ale dobrý.

J: A tady se projevuje to, z čeho jsem dostala strach já, ale až na té dílně: Vendy má pořád potřebu mě srážet a shazovat, aby se ostatní cítili lépe. Já jí to nedělám... ale už jsem se s tím srovnala. Na poslední dílně mi všichni začali říkat WC.

V: Je znát, že ke mně mají úplně jiný vztah, protože mi říkají Kachna nebo Slepice, případně Drůbež.

Proč si myslíte, že je pro tyhle pubertáky dobrá recitace?

V: My jsme to braly ve škole! Cesta k literatuře... vyjadřování... psychosomaticko... je to prostě hrozně důležitý!

J: Třeba podle příhody Emy Zámečnickové, která byla introvert a přes poezii se z toho dostala!

Určitě je to baví a pomáhá najít svůj způsob vyjádření toho, jak to mají oni.

Kdybyste byli drak, jaký drak byste byli?

J: Znáám trnoocasého, a to bych nechtěla být!

V: Já bych chtěla být takový ten hrozně hodný, tichý, milý draček, co je někde v koutku jeskyně, nikdo o něm neví, tiše si tam žije, chodí na houby...

Rozumím tomu, že takovým drakem bys chtěla být!

J: Já bych asi vlastně vůbec nechtěla být drak.

V: Já už vím! Já bych chtěla být drak, který kroužil nad Jičínem!

J: Vlastně znám toho draka, co byl hrozně hodný a jedl uhlí! To bych mohla být!

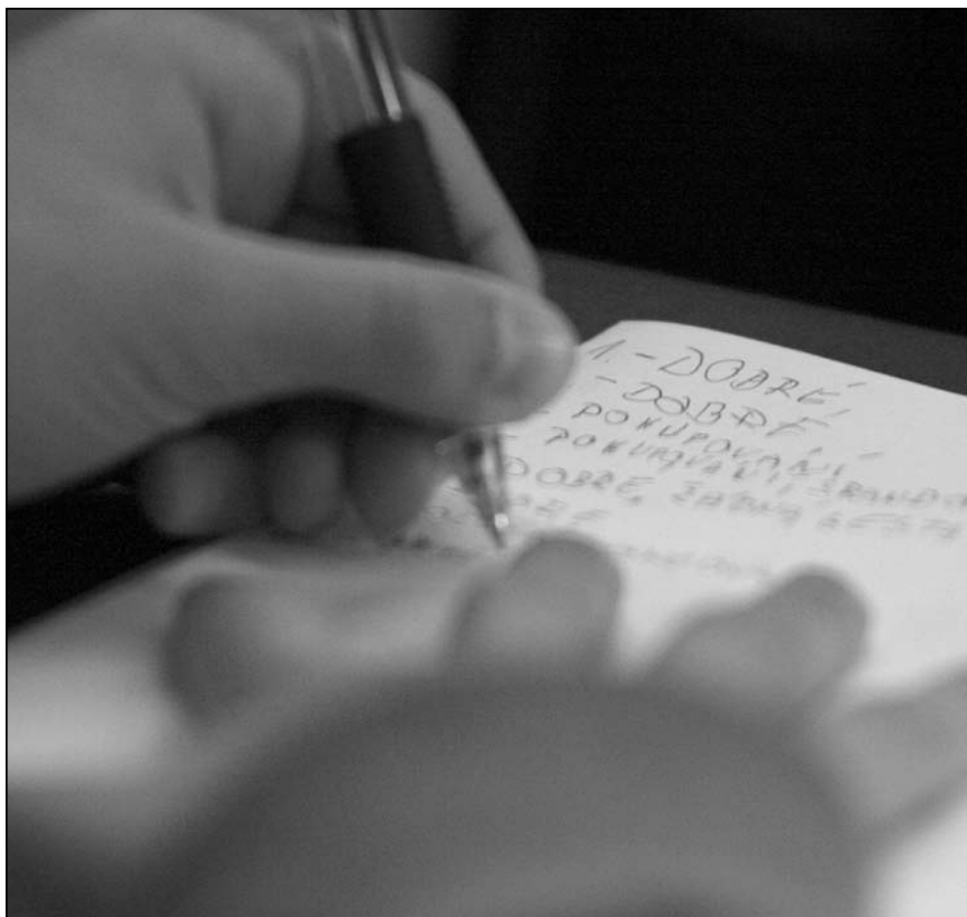
V: Tak honem na oběd! Bude uhlí!

J: Já jenom vím, že už nikdy nebudu dělat dílnu s Vendy!!!

V: Ale já budu dělat dílnu s Janou!

Tak dobrou chuť, milé dračice, a hodně plamenné energie ve vaší další spolupráci!

Petra



NA NÁVŠTĚVĚ...

U SEMINÁŘE S JANOU KŘENKOVOU



Rozhodli jsme se znovu podívat k Janě Křenkové do jejího semináře, a tak jsem se vydal na ono poetické místo, kde se lidé baví o krásném umění přednesovém. Dnes jsem se chtěl zaměřit na rozdíl mezi prvním poobědovým seminářem, kterého se účastnili i rodiče a pedagogické doprovody recitátorů, a druhým pozdně odpoledním seminářem čistě pouze s posluchači dílny. A musím říct, oba byly pojety paní Křenkovou opravdu porůznu. První seminář probíhal velmi podobným způsobem, dokonce i ve stejné místnosti jako páteční. Nejprve se seminaristé hezky protáhli, a poté se postupně bavili o různých výkonech. Velmi se mi líbilo, s jakou dračí přesností Jana Křenková cíleně zasahovala všechny oblasti přednesu u různých recitátorů. Druhý seminář byl jiný jak obsahem, tak prostorem. Po různých peripetiích s volbou prostoru se seminář uskutečnil v poetickém prostředí šatny v prvním patře kina. Poutače na různé filmy ale opravdu brzy nikdo nevnímal. Probírala se totiž shlédnutá představení prvního bloku z hlediska řeči a možného převedení nabitých poznatků k vedení přednesu. Vzápětí paní Křenková představovala knihy, které by mohly různými směry pomoci všem hodnotitelům (vysvětlení pojmu viz. dále) recitace. Pro vás, kteří jste se nezúčastnili tohoto semináře, ale rádi byste také získali nějaká ta doporučení, rádi byste si rozšířili obzory a domácí knihovničku, jsem sepsal většinu těchto knih. I. Vyskočil: Umělecký přednes; H. Coblentz, F. Muhar: Dech

a hlas; J. Hůrková: Poézie, jak jsi krásná; J. Hůrková: Tvar slova v přednesu; S. Pavelková, Š. Štemberková: Výchova dětského přednášeče; Š. Štemberková: Metodika mluvní výchovy dětí. Nakonec jsem se ještě s Janou Křenkovou v šatně pod věšáky usadil a probral několik otázek týkajících se právě jejího semináře.

Co by měl porotce umět? Jaké vlastnosti by měl mít?

Já bych nejprve ráda upřesnila otázku „Co by měl porotce umět?“. Líbí se mi více Vyskočilův termín „hodnotitel“. Já totiž chápu propojenost pedagoga, který připravuje dítě k přednesu a propojenost hodnotitele. Protože pedagog recitátora je vlastně i jeho první hodnotitel. Můj seminář jsem v této propojenosti také pojala.

Měl by mít pedagog přednesu sám o sobě mnoho zkušeností s přednesem?

Pedagog nemusí být zároveň profesionální recitátor. Ale nesmí se ostýchat nabídnout dětem svůj přednes. Protože když dětem neukáže, že je to disciplína, kterou má sám osobně rád a které se pokouší nějak zhostit, nemůže je přesvědčit o tom, aby samy přednášely. A pokud pedagog není profesionál, což tedy nevádí, je důležité, aby jim ukázal, že rád recituje, i když jeho projev není dokonalý. Po dětech totiž také nechce dokonalý projev.

Dá se tedy vůbec nějakým způsobem dobrý lektor recitačních soutěží vychovávat?

Myslím si, že potenciální dobrý porotce je vlastně již každý dobrý recitátor. Protože děti, které se tomu dlouho věnují, dokáží také zhodnotit jiný projev.

Jak jste spokojená s tím, jak vychováte vy vaše svěřence, možné budoucí lektory?

No...myslím, že člověk spokojený nikdy být nemůže. Docela mě ale těší, že řada mých bývalých žáků se přednesem dále zabývá, ať už sami nebo přímo v práci s dětmi. Důkazem je dnešní představení **Pan Hů**, protože vedoucí tohoto souboru je má bývalá žákyně. Ještě tedy jedna věc, kterou bych ráda řekla. Je lepší, když se děti věnují přednesu ve skupině, než když se přednesu věnují samy s učitelem. Protože recitátoři pracující ve skupině se učí mnoha věcem. Dovedou sami sebe hodnotit, pozorovat, sledují vývoj práce na textu. Ale hlavně! Navzájem si jsou hodnotiteli. A to spravedlivými. Také se učí formulovat své myšlenky. Pokud jsou recitátoři tímto směrem vedeni, lépe pak přijímají stanovisko různých porot. Neberou jejich rady jako zásah shůry, ale berou to jako další radu, změnu v jejich práci.

Zítřka dílna E končí. Po II. kategorii se ještě naposledy sejde, a pak už se můžeme pomalu loučit s prvními seminaristy, prvními lidmi odjíždějícími z Dětské scény 2009...

Jonáš

PŘEDSTAVUJÍ SE ...



VLASTA GREGOROVÁ



Poezie je způsob vidění světa. Zázitky se vám budou vracet ve vzpomínkách.

PŘEDSTAVUJÍ SE ...



VENDULA SLEPIČKOVÁ



Romantička do nepohody. Nebo je to jinak?

SEDLI JSME SI S...

MARTINEM PORUBJAKEM A VLADEM SADILKEM

Na letošní Dětské scéně jsou mezi lektory seminářů i divadelních představení hned dva charismatičtí muži ze Slovenska. V obou případech jde o lidi, kteří se divadlem zabývají snad od okamžiku, kdy se narodili, a oba také výrazně ovlivnili jeho současnou podobu na Slovensku. Zajímá nás proto jejich pohled na to, jak slovenské divadlo v současné době vypadá, jaká jsou jeho témata a otazníky. Přinášíme vám zde krátké medailonky obou pánů a rozhovor s nimi, který probíhal v postupně se zaplňujícím předstání trutnovského kina. A přestože našim původním tématem bylo divadlo, ponořili jsme se postupně do současné situace slovenské politiky a veřejného dění, do kritiky lidské zapomnětlivosti a schopnosti ututlat vše, co není příjemné...

Omlouvám se tímto oběma pánům, že jsem náš téměř půlhodinový rozhovor musela výrazně redakčně zkrátit. I tak je o čem číst... Podívejte se sami:

Martin Porubjak

Narozen 18.5.1944 v Bratislavě. Dramaturg, divadelní režisér, překladatel, publicista. Je spoluzakladatelem Divadla na Korze. Od roku 1990 dramaturg a režisér činohry SND, externě i Národního divadla v Praze. Profesor Vysoké školy múzických umění v Bratislavě. Je autorem a spoluautorem řady divadelních dramatizací. Přeložil přes 40 her z němčiny, je autorem celé řady odborných studií z oblasti divadla.

Autor divadelních her:

Goldoniáda (kvůli zákazu publikování je pod ní podepsán V.Strnisko),

Zmoudření Sancha Panzy

Proces (dramatizace románu Franze Kafky, spolu s Romanem Polákem)

Parazit (podle F.Schillera)

Tančiareň (spolu s Martinem Hubou)

Vlado Sadilek**Internet o něm:**

„Dobrý priateľ, geniálny herec, režisér, fun, poradca, javiskový pomocník a dezinformátor obecnstva, šíriteľ poplašných správ.“

On o sobě:

Pocházím z Bratislavy. Nenarodil jsem se, ale vyskytl. Je mi něco mezi padesáti a šedesáti lety, přesný věk neprozradím. Už dávno si nepřidávám jako mladá děvčata. V Bratislavě stabilně pracuji jako režisér a loutkoherec. Musím se nějak žít.

Rozhovor s nimi:**Čím se v současné době zabýváte?**

VS: Teď jsem skončil s jedním projektem slovenského autora Miloše Karáska Perón. V neděli jsem se vrátil po třech měsících domů, takže jsem strašně šťastný. Jinak připravuji už tradiční letní workshop do Plumlova na zámek – letos budeme dělat Vivaldiho Čtvero ročních období.

MP: Já jsem teď pracoval externě jako dramaturg a částečně překladatel a upravovatel na dvou inscenacích. Jednou byla Düremantova Návštěva staré dámy ve Zvoleni. Ta měla premiéru v sobotu, a druhá premiéra byla v Trnavě - Vrátila se jednou v noci. O prázdninách budu dramaturgem dvou inscenací, které se dělají k 90. výročí založení činohry SND. Jedním z nich je klasické Hvězdoslavovo drama Herodes a Herodias, které jsme s režisérem Romanem Polákem upravili. Veršované části v něm překládá z archaické slovenštiny Lubomír Feldek. Další věc, kterou chystáme, je klasické drama Maryša v režii J.A.Pitínského. Touto hrou se divadlo před devadesáti lety otevíralo.

Mohli byste nám říct, jestli má slovenské divadlo na prahu 21. století nějaká specifika?

MP: Nevím, jestli století v tom něco změnila, jenom jeden blbý režim padl a druhý je tam. Dokonce bych řekl, že slovenská alternativní scéna má sice více svobody, ale méně prostředků. Musím otevřeně říct jako člověk, který minulý režim nemiloval a dokonce s ním byl v ostrém rozporu, že podpora amatérských a studentských souborů, finanční, organizační, metodická atd., byla tehdy intenzivnější. Soubory musely plnit nějaké ty oficiální ideologické požadavky, což byla taková představa o tom, jak by to mělo být, ale vznikala v nich řada kontroverzních a odvážných inscenací. Zejména na půdě amatérského divadla, které nebylo tak kontrolované jako to profesionální. Peter Scherhauser, který tehdy působil ve slovenském amatérském hnutí, jako režisér inscenoval mnoho věcí v Brezne a vedl dlouhodobá školení amatérských režisérů na Slovensku, dokonce říkal, že je to divadlo větších možností. Jak z hlediska menšího dozoru ideologií, tak také určitou chudobou divadla, která vyprovokovala větší fantazii, protože bylo třeba spíše neilustrovat, ale pracovat na metafoře.

VS: Pan Porubjak má pravdu v tom, že dříve nebyl problém s finanční podporou amatérského divadla. Nějakou částku jsme potřebovali, trochu jsme ji nadsadili a nic víc nebylo potřeba, protože vše ostatní bylo zabezpečené – metodicky, organizačně, ekonomicky. Navíc nebylo třeba tolika financí, protože nebylo zapotřebí tolik materiálních prostředků, soubory nepotřebovaly stovky mikrofonů, ale soustředily se spíše na obsah a sdělení.

MP: Ale zase vznikaly tak absurdní situace, jako když jeden soubor nazkoušel jednoduchou a neškodnou lidovou pohádku O hovínku. Ta byla o princovi, který chtěl za ženu jen takovou princeznu, která by nekalala. A tak to vyhlásil a přišla spousta princezen – některé byly krásné, jiné chytré, další uměla vařit, ale všechny, když se jich zeptal, přiznaly, že kakají. Jen jedna ne, a tu si princ vzal. Zamiloval se do ní, ale pak zjistil, že i ona kaká. Jenže už ji miloval, a tak si ji nechal – co už s ní? A tohle představení vyvolalo takovou bouři, že všem kolem zakázali činnost a režiséra chtěli vyhodit z vysoké školy.

VS: Oni totiž hledali nějakou látku, se kterou by to hráli, a protože tehdy byla k dostání jenom červená, tak

PŘEDSTAVUJÍ SE ...



JANA WERTIGOVÁ



ji použili. A tohle vadilo – spojení hovínka a červené látky.

MP: Mně tehdy přišlo z krajského výboru vyrozumění, že na základě nedostatečného ideologického přístupu mě zbavují funkce krajského lektora. Okopíroval jsem to a poslal svým kamarádům jako PF. Rok na to mi přišlo podobné vyrozumění, že už zase můžu být lektorem... I z toho bylo hezké PF.

VS: Byla to recese, ale studenti si najdou prostor na randu a recesi v každé době.

Jaký je tedy dnes stav amatérského divadla na Slovensku?

VS: Je to stejné jako u profesionálního divadla. Vše je hodně ovlivněno penězi. O všem se přemýšlí přes peníze. Tím pádem všechna osvětová zařízení by pouze radila, ale už nemají peníze na podporu. Soubory si těžko hledají sponzory, protože když se někdo najde, nejde od něj čerpat dlouho. Takže už je to takový předválečný stav: „Jsme rádi, že vůbec hrajete.“ Věci, jaké dělal Peter Scherhauser, Ján Záhorský a další, vytváření podhoubí pro režii amatérského divadla, to už nikoho nezajímá.

Co očekáváte, že uvidíte tady, na Dětské scéně?

MP: Přiznám se, že mě přemluvil pan Provazník, který mě přesvědčoval už vloni, kdy jsem ale byl v Německu na festivalu. Takže jsem přijel ze zvědavosti. A dneska jsem viděl představení Pan Hú a nelitoval jsem.

VS: Já už jsem tady dlouhou dobu nebyl, protože mi to nevycházelo. České divadlo bylo vždycky jiné, než slovenské. Lepší. U nás se dělá jiný vyjadřovací způsob. Doufám, že mě letošní představení nezklamou. Viděl jsem soupis těch, která se sem nedostala, a byly mezi nimi celkem zajímavé tituly, takže jsem moc zvědavý, co uvidím.

Každá doba přináší nějaká témata, ke kterým se vyjadřuje. Například na recitační části přehlídky jsme byli překvapeni množstvím výstupů, jejichž tématy byly holocaust, vyrovnávání se s válkou, vysídlování Indiánů... Máte pocit, že se v současném divadle objevuje nějaké takovéto univerzální téma?

MP: Divadlo má snahu se v některých inscenacích vyrovnávat s minulostí, což je logické. Ale překvapuje mě, že mladí lidé u vás mají snahu otevírat takováto témata. Na Slovensku to není tak časté. Myslím, že zásluhu má hodně česká televize a rozhlas, protože ti otevírají cestu ke kritické reflexi k minulosti. U nás je taková oficiální politika zavírat oči před minulostí...

To jsme se dostali do hodně pesimistických vod... Zeptám se vás proto na závěr na otázku, kterou klademe všem našim hostům: Kdybyste byli draci, jací byste byli?

MP: Já vlastně nevím, co to znamená, takže ani nedokážu odpovědět. Znáám jenom pořekadlo „mít draka“.

VS: Moc nevím, jestli jsou draci dobří nebo zlí, takže se taky jako drak necítím. Možná bych byl... zbytek slov zanikl v hluku diváků, přicházejících na představení 1. bloku. Proto se naše redakce nedozvěděla, jakým drakem by byl VS a bude jej muset i nadále podrobovat podrobnějšímu zkoumání. Prosíme ty z vás, kdo naleznou odpověď na tuto nelehkou otázku, aby se s námi přišli o ni podělit.

Petra



Naplněna souborem v bláznivých výškách i mučivých hloubkách.

VČERA JSME SI VŠIMLI VEČERA S RECITÁTORY



Večer s recitátory si mě přímo magicky, magneticky přitáhl. Původně jsem chtěla jít nejprve do redakce a do sálu Národního domu, kde se večer s recitátory odehrával, zavítat až pak. Ale když jsem vstupovala do předsálí Národního domu, pocítila jsem takové zvláštní rytmické chvění. Hned na to moje uši zaznamenaly melodii Kafuši. Nevěřila jsem svým smyslům, musela jsem se jít do sálu podívat hned. Recitátoři všech tří kategorií tančili společně, jejich přesný rytmický krok rozechvíval podlahu a sálem skutečně zněla Kafuša. Recitátoři tančili s takovým nadšením a chutí, až jsem si myslela, že jsem se ocitla na večeru všeslovanské vzájemnosti. Za chvíli jsem zase byla v prodejně ovoce a zeleniny. Lektorky recitátorů volaly: „Třešně, jahody, pomeranče, banány!“, děti se rozdělily do skupin a začaly nafukovat balóčky o sto šest. To je vidět, jak recitace ovlivňuje kvalitu výdechového proudu.

Po prostoru se začali pohybovat tvorové, nad nimiž by biolog zájasil – stonožka třešňová, jahodová, pomerančová, všechny z rodu balónkočlenných. Recitátoři se ve svých stonožkách dokázali pohybovat úžasně sebraně, ačkoli se cítili jen přes balónek. A pak jsme byli chvíli v sedmém nebi. To když děti tančily a měly přitom balóčky udržet co nejvýš ve vzduchu. Pohled na ně byl okouzlující. Atmosféra v sále byla úžasná. Vůbec se mi nechtělo roztančené recitátory opouštět.

Markéta



ZASLECHLI JSME...

O IV. KATEGORII

Po první části vystoupení

V této kategorii je znát, že každý recitátor je již osobnost a záleží jen na tom, jaký si vybral text. Velmi mě zaujala lidová balada **Utonulá (Tereza Bílková)**, a pak také **Tomáš Žilinský s Šabachovým textem (Občanský průkaz)**.

Po druhé části vystoupení

Přemýšlela jsem o textu od **Wericha: Chlap, děd, vnuk, pes a hrob (Marcela Skřivánková)** - jestli se dá tímto textem sdělit nějaké téma, stejně tak o textu **Jamieho Olivera: Chléb (Jan Krofta)**. A když bych měla druhou část nějak zobecnit, cítila jsem méně emocí, než v první části.

Po třetí části vystoupení

Nejvíce mě oslovil **Nazareno Klug (Petr Šabach: Balada Štědrovečerní)**, protože se sdělení doneslo až ke mně do posledních řad. Často se to jinak ke mně nedostávalo. Myslím, že hezky pro diváka vykreslil situace a nechával mě zas hodně věcí si domýšlet.

O IV. kategorii celkově

Myslím, že v celé kategorii bylo možno slyšet málo lyrických textů. Asi proto, že je těžší, aby je divák pochopil. Nevím. Ale určitě je to škoda.

OD RECITÁTORŮ IV. KATEGORIE

Zdeňku, jak se ti recitovalo?

Bál jsem se, ale docela to šlo. Už jsem to řekl i líp, ale v rámci možností jsme spokojený.

Jennifer, jak to šlo?

Dobře, i když jsem měla docela dost překeků.

Muselo být těžké, začínat jako první...

Já jsem si to ani neuvědomovala. Někdy to musí přijít. Jsem spokojená.

Líbil se ti někdo z tvých kolegů?

Líbil se mi každý text, ale hodně ta moravská lidová balada. A taky ten text o občanském průkazu. Ale skoro každý byl něčím zvláštní.

Zuzano, proč sis vybrala tenhle krátký text?

Já jsem to dělala na poslední chvíli a sestra mi přinesla knihu o Kladivadle, tak tam mi padl do oka – že je krátký, nemusela jsem se nic dlouhého učit, tak mi to vyhovovalo.

Jaké jsou zatím tvé dojmy ze IV. kategorie?

Mně se tady určitě líbí. Myslím, že všichni mají velký talent. Některé texty jsou vážné, jiné veselé, ale všechny na úrovni.

Jak se ti přednášelo, Terezo?

Byla jsem nervózní, protože jsem si uvědomila, že přede mnou jsou ti nejlepší dětské recitátoři z celé České republiky, takže jsem měla strach, abych něco nezkazila. Ale atmosféra celého víkendu je skvělá. Jsou tu lidé, kteří mají stejné zájmy a myslím, že si většinou rozumíme.

A jak tobě se přednášelo, Honzo?

Byl jsem trochu nervózní, jednou jsem se spletl, ale nakonec to šlo.

A jak sis vybral svůj text?

Já jsem měl recept. Vybíral jsem si ho z knížky, protože mě přišlo zajímavý, zkusit něco jiného, nového.

A už jsi zkusil podle něj upéct chleba?

Zatím ne. Měl jsem to v plánu, ale nemohl jsem sehnat tu mouku. Možná to někdy zkusím. Zatím si udělám akorát snídani nebo večeři.

Na základě čeho sis vybrala text, který jsi přednášela, Claudie?

Chtěla jsem něco, co ještě není tak známé, a co je zároveň kvalitní text, se kterým se budu cítit dobře.

A jak jsi vybírala svůj text ty, Terko?

Poradila jsem se s mámou a vybírala jsem z hodně knížek. A protože mám ráda Halase, tak jsem si vybrala jeho.

Jak tě zaujala IV. kategorie?

Moc. Byly tam moc hezké věci, hezké výkony, zajímavé texty.

A bylo tam něco, co jsi nečekala, že tady bude?

Ta klasická moravská lidová balada Utonulá. Potěšilo mě, jak to bylo uděláno. Připadá mi jako hodně těžký a problémový text a bavilo mě ho sledovat. Byl to zážitek.

Petra a Jonáš

OSMÝ JOHN A KRVAVÝ KOLENO

JOHN MĚL SEDM bratrů. Byl osmý a nejmladší a matka ho měla jako posledního nejradši, i když zlobil až hanba.

„Jednou si pro něho stejně přijde Krvavý koleno,“ říkali o něm starší lidé z okolí.

Ale Osmý John starší lidi neposlouchal a jejich rady pouštěl uchem tam a uchem ven. A když si něco zapamatoval, udělal vždycky pravý opak toho, co mu rada radila.

„Osmý John,“ řekla třeba máma, „pamatuj si, že nesmíš šlapat na žáby. Žába nosí do domu neštěstí. Když ty takovou žabu zašlápneš, zlo z ní uteče ven a postihne celou naši rodinu.“

„Neboj, mami,“ odpoví Osmý John. „Já už nebudu šlapat na žáby. Ani mě nena- padne.“

Ale jen se máma otočila, utíkal Osmý John k rybníku. A jak uvidí jednu žabu, hned ji zašlápne. A když potká dvě, zašlápne obě.

Jen proto se stalo, že do stodoly vtrhly hladové myši a sežraly kočku, že v pokoji se rozbilo parádní zrcadlo, že v kamnech se ucpala roura do komína a že tatínek se pořezal při holení.

A Osmý John se tomu jen smál.

„Miláčku,“ řekla mu máma jindy, „nesmíš sedat na židli obráceně. Opěradlo má mít člověk za zády a ne před sebou.“

„A proč?“ posmíval se Osmý John.

„Protože kdo sedá na židli obráceně, nosí lidem smůlu,“ vysvětlila mu máma a John slíbil, že si to bude pamatovat.

Ale sotva se máma otočila, tak hup! Posadil se na židli obráceně.

Proto se stalo, že matka pekla chleba a celý bochník spálila. Pak chtěla svařit mlé- ko, ale sotva dala hrnec na plotnu, mléko přeteklo. A přitom o ní lidé říkali: „Jo, to je hospodyně, máma od Osmýho Johna. Ta mlíko nikdy nespálí!“

A Osmý John se smál. Osmý John se chechtal, protože věděl, kdo tu smůlu přivo- lal, a měl z toho potěšení.

„Zlatíčko,“ řekla mu máma v neděli, „dneska nesmíš šplhat na stromy a plašit ptá- ky. Kdo leze v neděli po stromech, plaší úrodu.“

A co udělal John? Celou neděli skákal ze stromu na strom a plašil ptáky!

Proto uschly na poli brambory, proto velká voda vyplavila melouny, proto se do louky dal pejz, a proto koza přestala dojit.

Celá rodina naříkala, ale Osmý John se smál.

„Synáčku,“ řekla mu máma v úterý. „Přestaň si strkat prsty do pusy. Přestaň si ukazováčkem počítat zuby! Kdo tohle dělá, přivolá nemoc na celou rodinu.“

Osmý John všechno slíbil. Ale sotva se matka otočila, strčil špinavý ukazováček do pusy a počítal si zuby od rána do večera, v úterý, ve středu i v pátek a v sobotu. Jen v neděli toho nechal, protože v neděli, jak víte, šplhal na stromy.

Proto dostalo jeho sedm brášek spalničky, matka uklouzla na schodech do sklepa, otec se znovu pořezal při holení a andulka v kleci dostala kašel.

Johnova máma se konečně rozzlobila. „Osmý John!“ řekla přísně. „Jestli neza- čneš odedneška poslouchat, přijde si pro tebe Krvavý koleno!“

Řekla to tak přísně, že John sekal až do večera dobrotu. Ale druhý den už na všechno zapomněl a dělal zase všechno obráceně.

A pak se to stalo!

Osmý John byl sám doma a do světnice vrazilo Krvavý koleno!

Krvavý koleno bydlelo na hřbitově a mělo přehled o všech zlobivých dětech v celé Virginii. Jak někde nebylo s nějakým dítětem k vydržení, nevydrželo to ani Krvavý koleno a pro toho zlobivce si přišlo.

„Osmý John!“ zvolalo Krvavý koleno. „Ty jsi tak moc zlobil, že tě ani domů ne- chci. Já tě tu nechám, ale udělám z tebe mastnej flek!“

Nato Krvavý koleno zmizelo a ze světnice zmizel i Osmý John. Místo něho na stole zbyl jen ten mastnej flek.

Matka se vrátila, a protože byla dobrá hospodyně, popadla rejžák a vařící vodu a pískem začala ten flek na stole drhnout.

Drhla, drhla, až ho docela vydrhla!

Jo, takhle smutně ten kluk dopadl. A takhle smutně skončí všechny děti, když nebudou poslouchat.

Věřte tomu, dopadnou jako Osmý John!

Prcek Tom a dlouhán Tom a jiné velice americké pohádky, Carmen, Praha 1993

MÍSTO PRO POZNÁMKY SEMINARISTŮ



ZLOJROJ

Když se Tonička probudila, déšť se vsakoval do koberce. Do pokoje proudilo vlhké denní světlo.

Vstala a zavřela okno. Do místnosti vletělo několik listů.

Dobrá.

Nebyl to sen. Tím si byla jistá. Stalo se něco... divného. Špičky prstů ji svrběly. Cítila se... jinak. Ale ne, jak si právě uvědomila, špatně. Ne. Večer se cítila strážně, ale teď byla... plná života.

Přesněji řečeno se cítila šťastná. Teď převezme velení. Začne ovládat svůj vlastní život. Kdo chce dojít daleko, musí si přivstat.

Zelené šaty měla pomačkané a rozhodně by potřebovaly vyprat. Ty staré, modré, měla v prádelníku, ale nějak se jí nezdálo správné si je teď brát. Bude muset vystačit s těmi zelenými, dokud nesežene nějaké jiné.

Začala se obouvat, ale pak se zarazila a podívala se na boty.

Ty taky nebudou stačit, rozhodně ne teď. Obula si místo nich ty nové, lesklé, které vytáhla z kufříku.

Obě slečny Rovnovodovážné, ještě v nočních košilích, našla v rozmoklé zahradě, kde smutně sbíraly kousky sítí proti kletbám, lapačů snů a spadaná jablka. Byly rozbity dokonce některé zahradní ozdoby, i když mnoho rozšklebených trpaslíků bohužel zkáze uniklo.

Slečna Rovnovodovážná si odhrnula vlasy z jednoho páru očí a řekla: „To je moc, opravdu moc podivné. Všechny sítě proti kletbám, jak se zdá, vybuchly. Jak se zdá, vybuchly dokonce některé unuděné kameny! Ty sis ničeho nevšimla?“

„Ne, slečno Rovnovodovážná,“ odpověděla Tonička pokorně.

„A všechny staré penduly v pracovně se rozpadly na kusy! Jistě, já vím, že jsou jen na ozdobu a nezbyvala v nich žádná síla, ale muselo se tady stát něco opravdu podivného!“

Obě slečny obdařily Toničku pohledem, o němž si zřejmě myslely, že je mazaný a lstivý, ale právě ten pohled jim dodal poněkud nemocného výrazu. „Ta bouře se mi zdála tak trochu magická. Předpokládám, že jste včera večer s děvčaty nedělaly něco... zvláštního, že ne, drahoušku?“

„Ne, slečno Rovnovodovážná. Myslím si, že děvčata byla trochu hloupá.“

„Ptám se taky proto, že Osvald, jak se zdá, zmizel,“ pokračovala slečna Rovnovodovážná. „On je na ovzduší velmi citlivý...“

Tonička chvilku trvalo, než si uvědomila, o čem slečna mluví. Pak řekla: „Ale ten je tady přeci pořád?“

„Ano, od chvilky, kdy jsem sem přišla!“ přikývla slečna Rovnovodovážná.

„A zkoušela jste dát lžičku do přihrádky na nože?“

„Samozřejmě! Nic, ani zachrastění!“

„Upustila jste ohryzek? Osvald vždycky -“

„To bylo vůbec to první, co jsem zkoušela!“

„A co ta věc s cukrem a soli?“

Slečna Rovnovodovážná zaváhala. „Ne, to jsem...“ Bylo vidět, že se trochu uklidnila. „To hrozně nenávidí, takže se musí objevit, že?“

Tonička našla velký sáček soli a stejný sáček cukru a oba nasypala do misky. Pak krystalky zamíchala rukou.

Zjistila, že to je nejlepší způsob, jak se Osvalda na nějakou dobu zbavit, zvlášť když vařily. Než rozdělil krystalky soli a cukru do příslušných sáčků, užil si celé dlouhé a šťastné odpoledne. Ale teď směs ležela nehybně v míse. Jak se zdálo, zavládlo skutečné bez-osvaldí.

„No... prohledám dům,“ řekla po chvilce slečna Rovnovodovážná, jako kdyby to byl ten nejlepší způsob, jak najít neviditelnou bytost. „Běž a postarej se o kozy, ano? A pak bychom si měly vzpomenout, jak se myje nádobí.“

Tonička vypustila kozy z chlívku. Černá Máry obvykle vyběhla první, postavila se na místo, kde Tonička kozy dojila, a obracela se k ní s pohledem plným očekávání, jako kdyby chtěla říci: Vymyslela jsem si novou fintu.

Ale dnes nic takového. Když Tonička nahlédla do chlívku, mačkaly se kozy do těsného hloučku v nejbližším koute. Bylo vidět, že se jich zmocnila panika, nozdry se jim zmatené pohybovaly, a když se k nim přiblížila, snažily se před ní uhnout. Nakonec se jí ale podařilo chytit Černou Máru za obojek. Když ji táhla ven a k místu dojení, zvíře se vzpíralo ze všech sil. Nakonec koza vylezla nahoru, protože si mohla vybrat - buď to, nebo by si musela nechat utrhnout hlavu. Stála tam, frkala a mečela.

Tonička se na ni dívala. Měla pocit, že ji svrbí všechny kosti. Chtěla... dělat věci, vylézt na nejvyšší hory, vyskočit na nebe, obéhnout svět. Pomyslela si: Tohle je hloupé, každý den začínám soubojem myslí se zvířetem!

Dobrá, tak teď ukážeme tomu zvířeti, kdo tady velí...

Sebrala metlu, kterou se zametalo místo, kde se denně kozy dojily. Úzké oči Černé Máry se rozšířily strachem a plesk! koště dopadlo.

Dopadlo však na zem. Tonička neměla v úmyslu takhle minout. Chtěla Máru ušetřit výprask, který si koza po zásluze zasloužila. Ale koště se jí nějak podivně stočilo v rukou. Pozvedla ho znovu, ale pohled jejích očí a plesknutí proutí přinesly žádaný efekt. Koza se přikřčila.

„Takže už žádné hlouposti!“ sykla Tonička a spustila koště.

Koza stála nehybně jako poleno. Tonička ji podojila, odnesla kbelík s mlékem do přípravný, zvážila ho, napsala množství na břidlicovou tabulku u dveří a nalila mléko do velké kádě.

Zbytek zvířat jí vzdoroval skoro stejně, ale stádo se učí rychle.

Dohromady daly tři galony, což bylo na deset koz velmi ubohé. Tonička to bez nadšení zapsala a zůstala stát. Dívala se na tabulku a pohrávala si s křídou, kterou svírala v prstech. K čemu je tohle dobré? Včera ještě byla plná plánů, jak vyrobí experimentální sýry, ale teď jí sýry připadaly nudné.

Proč tady vlastně je, proč dělá nudné domácí práce a pomáhá lidem tak hloupým, že nedokážou pomoci sami sobě? Mohla by dělat... cokoliv!

Podívala se na dobělá vydrhnutý dřevěný stůl.

POMOC!

Někdo to napsal na dřevo křídou. A ona v ruce pořád ještě kus křídý držela -

„Přišla tě navštívit Petulie, drahoušku,“ ozval se jí za zády hlas slečny Rovnovodovážné.

Tonička rychle posunula kbelík od mléka přes křídový nápis a s provinilým pocitem se otočila.

„Prosím?“ řekla. „A proč?“

„Zaskočila se jen podívat, jestli jsi v pořádku, řekla bych,“, sdělovala jí slečna Rovnovodovážná a pozorně Toničku sledovala.

Buclatá dívka velmi nervózně postávala na prahu a v rukou mačkala svůj špičatý klobouk.

„Ehm, myslela jsem, že se jen tak zaskočíš podívat, ehm, jak se ti daří...“ zamumlala s pohledem upřeným přímo na Toniččiny boty. „Ehm, víš, myslím, že se k tobě děvčata nechtěla zachovat ošklivě...“

„Nejsi moc chytrá a jsi příliš tlustá,“ odpověděla Tonička. Na chvilku se zadívala do té kulaté růžové tváře a věděla věci. „A pořád ještě máš medvídku, pomoc! A věříš na víly.“

Pak s bouchnutím zavřela dveře, vrátila se do přípravný mléka a zírala na misky mléka a smetany, jako kdyby je viděla poprvé. Umí to se sýrem. To je ta jediná věc, kterou si v souvislosti s ní všichni pamatovali. Tonička Bolavá, hnědé vlasy, umí to se sýrem. Ale teď jí přípravná mléka připadala cizí a neznámá.

Zaskřípala zuby. Umí to se sýrem. Je to opravdu to, co chce být? Ze všeho, co lidé na celém světě mohli dělat, ona chce být zodpovědná osoba, která se bude starat o zkvašené mléko? Opravdu chce trávit všechny dny mytím a čištěním valů, měchaček a talířů a... a... a té podivné drátěné věci, támhle, jak se -

...plátkovače sýra...

Toho plátkovače sýra? Chce opravdu celý život -

Počkej...

„Kdo je tam?“ řekla Tonička. „Opravdu tady právě někdo řekl ‘plátkovač sýra’?“

Rozhlédla se místností, jako kdyby se někdo mohl ukrývat za svazečky sušených bylin. Osvald to být nemohl. Jednak je pryč a jednak, ten nikdy nemluvil.

Tonička odsunula stranou nádobu s mlékem. Plívlá si na dlaň a smazala křídové

POMOC!

...pokusila se je vymazat. Její ruka se místo mazání pevně zachytila okraje stolu a odmítla se pustit, bez ohledu na to, jak se snažila. Zamávala levou rukou, podařilo se jí převrátit nádobu s mlékem, které se rozlilo přes nápis... a její pravá ruka najednou povolila.

Pak se otevřely dveře. Stály tam obě slečny Rovnovodovážné. Když se postavily takhle, bok po boku, bylo to proto, že se slečna chystala říci něco důležitého.

„Musím ti říct, Toničko, že si myslím -“

„- že jsi právě byla na Petulii velmi -“

„- ošklivá. Odešla s pláčem.“

Podívala se Tonička do tváře. „Jsi v pořádku, dítě?“

Tonička se otrásla. „Ehm... ano. Prima. Cítím se trochu divně. Slyšela jsem v hlavě hlas. Teď už je pryč.“

Slečna Rovnovodovážná se na ni podívala s hlavami nakloněnými ke straně, jednu vlevo a druhou vpravo.

„No, když jseš si jistá. Jdu se převléci. Měly bychom brzo vyrazit. Máme dneska zase spoustu práce.“

„Spoustu práce,“ opakovala Tonička slabě.

„No jistě. Máme tady Rozplesknatovu nohu, musíme se podívat na nemocné Křimánkovo děcko a už týden jsem nebyla u Reptalína Odsposdka a počkej... no jistě! Paní Voralíková už má zase hlavu plnou hnídu. A taky bych si měla udělat chvilku na rozhovor s paní Úbočnou... pak je třeba uvařit oběd panu Mávalíkovi. Myslela jsem si, že bych to uvařila tady a pak bych tam s tím jen zaskočila. Ájé, málem bych zapoměla na mladou paní Dmýchalovou, blíží se její hodinka a to mi připomíná,“ povzddechla si slečna Rovnovodovážná, „že totéž platí o mladé paní Kulhákové, ta už taky... No, bude to perný den. Je těžké stihnout všechno, to mi tedy věř.“

Tonička si pomyslela: Ty hloupá ženská, stojíš tady a jsi celá ustaraná, protože nemáš čas dát lidem všechno, co po tobě chtějí! Copak si myslíš, že jim budeš moci někdy dát té pomoci dost? Chtívým, líným, tupým lidem, kteří po tobě vždycky požadují všechn tvůj čas! Křimánkovic dítě? Paní Křimánková už má jedenáct dětí! Komu by jedno dítě chybělo?

Pan Mávalík je už jako mrtvý! Prostě se mu nechce jít! Myslíte si, že jsou vám vděční, ale jediné, o co jim jde, je, abyste příště zase přišla! To není vděčnost, to je spíš pojištění!

Ty myšlenky jednu její část vyděsily, ale nedokázala se jich zbavit, hořely jí v hlavě a snažily se jí uniknout z úst.

„Tady v domě by bylo třeba uklidit,“ zamumlala. „Oh, to můžu udělat, až budeme pryč,“ odpověděla slečna Rovnovodovážná vesele. „Tak pojď a usměj se! Máme spoustu práce!“

Vždycky máme spoustu práce, zabručela Tonička v duchu otráveně, když se slečnou Rovnovodovážnou vcházely do první vesnice. Spoustu a spoustu. A nikdy v tom nebyl žádný rozdíl. Lidské potřeby byly nekonečné.

Přecházely od jednoho páchnoucího, špinavého domku k druhému a sloužily lidem hloupým natolik, že nepoužívali mýdlo. Pily čaj z oprýskaných hrnků a žvanily se stařenami, které měly mňín zubů než prsty na nohou. Dělal se jí z toho špatně.

Byl jasný den, ale jak chodily od domku k domku, Tonička se zdálo, že je šero. Měla pocit, že jí v hlavě zuří bouře.

Pak začala snít s otevřenými očima. Právě pomáhala ošetřit paži jakéhosi hloupého děcka, které si ji zlomilo, když zvedla hlavu a uviděla svůj odraz v okně.

Byla tygrem s obrovskými drápy.

Vykřikla a prudce vstala.

„No tak, dávej pozor,“ pokárala ji slečna Rovnovodovážná, ale pak si všimla jejího výrazu. „Stalo se něco?“ řekla.

„Já... já... něco mě kouslo!“ lhala Tonička. To na podobných místech znělo více než věrohodně. Hmyz kousal krysy a krysy kousaly děti.

Podařilo se jí dostat se ven, i když se jí hlava točila. Slečna Rovnovodovážná vyšla o několik minut později a našla ji celou roztřesenou, jak se opírá o stěnu. „Vypadáš příšerně, má drahá,“ řekla.

„Kapradi!“ řekla Tonička „Všude. Obrovské kapradí! A veliké věci, jako krávy, které vznikly z ještěrek!“ S širokým, nemilosrdným úsměvem se pak obrátila ke slečno Rovnovodovážné, která při tom pohledu o krok ustoupila. „Dají se žrát!“ Tonička zamrkala.

„Co se to děje?“ dodala pak šeptem.

„No to nevím, ale tady dneska končíme,“ odpověděla jí slečna Rovnovodovážná.

„Okamžitě sedám na koště a letím pro tebe!“

„Smáli se mi, když jsem řekl, že dokážu jednoho chytit. Tak a kdo se směje teď, no, můžete mi to říct?“

Výraz účasti ve tváři slečny Rovnovodovážné se změnil na výraz, který neměl daleko k panice.

„To vůbec neznělo jako tvůj hlas. To znělo jako mužský hlas! Cítíš se dobře? Jsi v pořádku?“ „Cítím se přeplněná,“ zamumlala Tonička.

„Přeplněná?“ nechápala slečna Rovnovodovážná.

„Tlačí mě... podivné vzpomínky... pomozte mi...“

Tonička se podívala na svou paži. Měla ji pokrytou šupinami. A vzápětí porostlou srstí. Teď zase byla hladká a hnědá a držela...

„Obložený chlebiček se škorpiony?“ řekla.

„Slyšíš mě?“ ozvala se slečna Rovnovodovážná a její hlas zněl odněkud z dálky. „Jsi v deliriu. Určitě jste si vy, děvčata, nehrála s nějakými lektvary nebo něčím takovým?“

Z nebe se sneslo koště a z něj při přistání málem spadla druhá část slečny Rovnovodovážné. Bez zbytečných slov obě části slečny Rovnovodovážné naložily Toničku na koště a jedna část si sedla před a druhá za ni.

Cesta vzduchem zpět do domku trvala chvilku.

Tonička absolvovala let s hlavou vyplněnou horkou vatou a z větší části si neuvědomovala, kde vlastně je, i když její tělo to zjistilo a znovu zvracelo.

Slečna jí pomohla z koštěte a usadila ji na lavičku vedle dveří.

„Tak, teď tady akorát chvilku počkej,“ řekla slečna Rovnovodovážná, která si v kritických situacích pomáhala tím, že neustále hovořila a používala zbytečně často výraz akorát, protože je to uklidňující slovo. „Donesu ti akorát něčeho napít a zjistíme, co se to tady děje...“ Na okamžik se rozhostilo ticho a pak se z domku znovu vyřinul vodopád slov, v jehož patách se objevila slečna Rovnovodovážná. „...akorát si musím ověřit pár... věcí. Tohle vypij, prosím!“

Tonička vypila vodu a koutkem oka pozorovala, jak slečna Rovnovodovážná omotává vejce nití. Pokoušela se vyrobit pendul, aniž by si toho Tonička všimla.

V Toniččině vědomí se objevovaly podivné představy. Byly tam útržky hlasů, kousičky vzpomínek... a jeden slabý hlásek, její vlastní, tichý a protestující, který neustále slábl:

Ty nejsi já. Jen si myslíš, že jsi! Pomozte mi někdo!

Terry Pratchett: Klobouk s oblohou, přeložil Jan Kantůrek, Talpress, Praha 2005

MÍSTO PRO POZNÁMKY SEMINARISTŮ



BARBORKA A CUCAVÉ BONBÓNY

Byla jedna holčička, jmenovala se Barborka, a ta měla v puse plno maličkých bílých zoubků, jeden hezčí než druhý.

Ráno si je čistila červeným kartáčkem a říkala jim, počkejte, uvidíte, jaké dobroty vám dám dneska ke kousání.

Jenom žádné vánočky nebo rohlíky namáčené do kávy, říkaly zoubky a Barborka se smála, co vás to napadá, to já přece nejím, to má ráda moje babička.

A dávala zoubkům na kousání chleba s máslem a telecí maso a maličké bílé zoubky kousaly a kousaly a to je velice bavilo, protože zuby jsou opravdu ke kousání.

A večer, než šla Barborka spát, zase je čistila červeným kartáčkem a ptala se, jak se jim to dnes líbilo.

To víš, že se nám to líbilo, říkaly zoubky Barborce, chléb měl tak pěkně vypečenou kůrku a to nás baví, protože můžeme pořádně kousat a vůbec se nenučíme.

Tak vidíte, říkala jim Barborka a pak se na ně do zrcadla usmála a zoubky se usmály na ni a všichni šli spát.

Ale jednou přišla na návštěvu teta Cecilie a přinesla Barborce veliký sáček, plný cucavých bonbónů.

A Barborka řekla, děkuji, tetičko Cecilko, udělala jsi mi velikánskou radost.

Ale zoubky neměly vůbec žádnou radost, když se v puse objevil cucavý bonbón od tetičky Cecilie, zoubky si říkaly, co s tím, to není nic ke kousání, co budeme dělat, abychom se nenučily ?

A tak si řekly, že si budou na něco hrát, třeba na schovávanou.

Nejdřív se ale musíme rozpočítat, řekl jeden malý zoubek, a ostatní přikývly, správně, nejdřív se rozpočítáme.

Tak se nejdřív rozpočítaly, a jak to při rozpočítávání bývá, jeden z nich vypadl.

Jeden z vás chybí, řekla večer Barborka, když si čistila zuby červeným kartáčkem, jeden z vás mi vypadl, co to má znamenat ?

Co by to mělo znamenat, řekly zoubky, cucala jsi celý den bonbóny, neměly jsme co dělat, tak jsme si hrály na schovávanou, a protože se přitom musíme rozpočítávat, tak jsme se rozpočítávaly a jeden vypadl.

Příště nic takového nedělejte, řekla Barborka, ale zoubky nebyly jen tak potíchu a jeden, který byl až docela vzadu, Barborce řekl:

Dobrá, Barborko, ale ty přestaň jíst cucavé bonbóny, jinak se zase budeme nudit.

Co je tohle za hubatou řeč, řekla Barborka a velice se zamračila, cucavé bonbóny mi chutnají, přinesla mi je tetička Cecilka a mám jich plný sáček. Budu je jíst tak dlouho, dokud je nesním.

A opravdu jedla jeden za druhým a zoubky se nudily, a tak si zase hrály na schovávanou a zase se rozpočítávaly, a jak se rozpočítávaly, vždycky některý vypadl, a než Barborka snědla celý sáček cucavých bonbónů, všechny zuby byly pryč, jeden se stal zubem v klíči, jiný zubem v hřebenu, jenom vpředu zbyl jeden malý bílý zoubek a ten se na Barborku smutně díval.

A Barborka se na něho také smutně dívala a řekla mu:

Ty mi už nevypadneš, vid?

Asi ne, řekl zoubek, nemám se s kým rozpočítávat.

To je dobře, řekla Barborka, už nemám žádný cucavý bonbón, teď už budu jíst zase chléb s máslem a telecí maso a taky syrové kedlubny.

Ty jsi ale hloupá, Barborko, řekl zoubek, cožpak si myslíš, že na to stačím? To by nás muselo být víc. Teď budeš muset jíst jenom vánočky a rohlíky namáčené v kávě.

A Barborka si myslela, to je tedy pěkná věc, to já přece nemám vůbec ráda. Ale nedalo se nic dělat.

A tak Barborka sedávala s babičkou a jedla vánočku a rohlíky namáčené v kávě, a když přišla jednou na návštěvu tetička Cecilie, zůstala stát ve dveřích jako sloup a řekla, to jsem blázen, kde se tady vzaly dvě babičky?

Miloš Macourek: Pětka z přírodopisu a jiné macourkoviny, Albatros, Praha 2003

MÍSTO PRO POZNÁMKY SEMINARISTŮ



RECENZE LEKTORSKÉHO SBORU NA SOBOTNÍ PŘEDSTAVENÍ

LAKOMÁ BARKA

Soubor Traple z Plzně si vzal na svá čtyři bedra Werichovu Lakomou Barku. Jedná se o velmi známý příběh mnohokrát provedený od amatérských i profesionálních souborů přes animaci až po originální nahrávky v podání samotného Jana Wericha. Výběr této látky staví inscenátory před těžké úkoly, např. jak sdělit svůj názor na látku a téma – tedy **proč** byla vybrána tato literární předloha. A potom **jak** – **jakými** divadelními prostředky příběh a téma sdělit a **jak** přetransformovat Werichovu literární poetiku a humor v jevištní podobu.

Co jsme tedy v Trutnově viděli? Skupina zvolila princip „dvorečku“, v tomto případě v podobě jakési generální zkoušky, která se má odehrát za účasti jen zbytku fiktivního souboru (mají chřipku – jak aktuální téma, prasečí). Nutno konstatovat, že tento princip samotné inscenaci příliš nepomohl. Vlažný začátek je zapříčiněn skutečnou uvolněností aktérů, jejich předstíranou únavou, a to tak, že jim není dostatečně rozumět. Využití zvolených rekvizit – kladívko, nůž, pomeranč, tyčinky, igelitky je na první pohled vtipné, někdy vychází z původního textu (kladívko), jindy je nahodilá a v důsledku ne zcela využitá už proto, že vnímáme tyto předměty takové, jaké jsou, ale nikoliv jako ty, kterými na jevišti mají být.

Ocenili jsme, že nedošlo k napodobování intonace Jana Wericha a že byla zachována postava vypravěče.

Je škoda, že zásahy do textu, záměna slov ve větách, nedokončení některých sekvencí, zobecnění Werichovy jazyka, ochudilo verbální stránku celé inscenace. Vystává tedy otázka, zda je pak zřetelné, o čem chtějí čtyři aktéři prostřednictvím Werichovy předlohy vyprávět.

Je potěšující, že práce na inscenaci není ukončena a tvůrci jsou otevření k reflexi diváků.

Zuzana Jirsová a Jiří Pokorný

PAN HÚ

Vedoucí dětského souboru Lety do oblak Kateřina Šteidlová nabídla svému souboru obsáhlou více jak 300 stránkovou knihu Hannu Makela Pan Hú. Dětem se kniha zalíbila a ze společné tvorby, při které si děti zkoušely hrát jednotlivé situace, postupně vznikala inscenace. Následně se tvůrci od košatého knižního příběhu oprostili a vybrali z něj pouze to, co je oslovovalo. Stal se východiskem pro jejich společnou hru. Dokázali vyloupnout z této dětské „bychle“ jednoduchý příběh malého Pana Hú, jeho souseda pábitele admirála, který rozběhne dětskou fantazii dívky Rimmy i Pana Hú na plné obrátky.

Výsledný jevištní tvar dýchá nonsensovou až surrealistickou poetikou a jemným humorem. Nosným kamenem inscenace je především chlapec ztvárňující hlavní postavu Pana Hú. Byl na jevišti velmi přirozený, měl až dospělý nadhled nad svou postavou, nad situacemi, cítil temporytmus inscenace. Také jeho dvě spoluhráčky, dívka ztvárňující Rimmu a dívka ztvárňující admirála Pivobřicha, celé představení výborně herecky držely a všichni tři společně (chlapec nejvýrazněji) vtahovali diváka do děje, udrželi jeho pozornost a bavili jej. Divák se mohl nechat unášet jejich herectvím a přirozeným bytím na jevišti. Působivá byla také tvorba jednotlivých prostředí či nádob fyzicky ve stronu ostatními dětmi na jevišti. Nutno však poznamenat, že bylo možné představení vnímat dvěma způsoby. Nekriticky jej přijmout a neptát se po logice příběhu a motivacích pro vyslovení některých replik. Vnímat jeho absurditu a nechat se jím nést a ovládnout. Nebo se dotazovat na motivace pro sdělování jednotlivých replik a hledat logiku příběhu. Bylo možné se ptát např. Co to je za červenou kuličku, která je ve světě pod zemí označena čarodějem za smrtící nástroj? Jaký je vlastně vztah pana Hú a jeho dědečka? Proč je po jejich shledání následný rozchod tak rychlý? Jaký a kdo vlastně pan Hú je a jaký je jeho vztah k lidem, dětem na zemi? Mnohdy nemuselo být zcela jasné, v jakém prostředí se postavy pohybovaly.

Otázek je možné si klást více a jistě nebude problém pro vedoucí souboru a její dětské herce tyto nejasnosti dotáhnout v textové i herecké rovině a přesnějším odehrání situací. Nebo možná naopak text více oprostít od vět, které odkazují k příběhu a jeho sdělování, a nechat celou inscenaci více v absurdním duchu.

Hana Galetková

BUDÍCI

Známost Macourkovu hříčku o budících členové ZŠ Rousínov pod vedením Michaely Kyjovské proměnili ve své inscenaci v hrůzný sen modrého budíka s téměř hororovým závěrem.

Šest tisíc budíků, tedy deset dívek v různobarevných pokrývkách hlavy a jeden chlapec v pokrývce modré, tiše tiká v obchodě s hodinami. Modrý budík je jiný nejen tím, že je modrý, ale i tím, že si nechce jen hrát, tedy tikat, ale také zvonit a budit. Ostatní budíci se mu smějí a škádlí jej tak, až modrý unaven usne. Začíná budíkův sen. Do hodinářství vchází zákazník. Prohlíží si zboží a vybírá si právě modrého. Odnáší si jej domů, nařizuje jej na šest hodin ráno a jde spát. Buzení pána je však zakončeno úderem. A to ať jej budík budí včas, později, nebo vůbec. Ve chvíli, kdy pán díky budíku zaspí a chystá se mu udělit snad ten největší políček, se modrý probouzí a jsme zpět v prodejně. Do prodejny vchází zákazník. A, jaká hrůza, je to tentýž člověk ze snu.

Pohybové, rytmické divadlo s mnoha pěknými situacemi a metaforami. Například pán si modrý budík neodnáší, ale společně odcházejí domů, kde mu ukazuje, kde spí, kde si klade noviny a kde bude místo pro něho. Nařídí budík tak, že mu hodinu prostě sdělí. Ostatní budíci se ve snu proměňují v jakési kolečka a části, a když modrý budík pána budí, nepříjemnost zvonění násobí svým pohybem a fyzickým buzením pána.

Avšak prostředky, které měly vytvořit přechod do snu, byly bohužel nedostačující. Stalo se, že nemálo diváků pochopilo, že jde o zlý sen modrého až v závěru inscenace. Což ještě podpořily nejasnosti ve stylizaci scén v průběhu snění. Škoda, že se nepodařilo opravdu agresivní chování majitele také nápaditě stylizovat. Údery pána probouzely lítost nikoliv k postavě budíku, ale k chlapci, který jej ztvárňoval.

A tak kdyby sen bylo možné od začátku vnímat jako sen a pro agresivitu kolegů budíků a majitele našli inscenátoři podobnou příjemnou stylizaci jako v jiných situacích, bylo by toto představení milou a srozumitelnou anekdotou.

Tomáš Volkmer

Některé situace bylo možné vnímat jako utlačování jiného jedince.



Laková Barka



Pan Hú



Budíci

NAPSALI NÁM

DESETIKORUNA ANEB ÚPADEK
POULIČNÍHO UMĚNÍ V ČECHÁCH

Mý, účastníci Dětské scény, nejsme zcela spoutáni daným programem, a tak jsme si našli čas i na jinou činnost. Už dlouho jsem totiž obdivovali všechny umělce, kteří měli tu odvahu, že si dokázali na ulici stoupnout a vydělávat dnes už téměř zapomenutým druhem řemesla, pouličním uměním. Můžete tomu říkat také žebráctví, ale uvědomte si, že v dnešní přetechizované době je kultury třeba i na ulicích.

Z naší strany to byla jen naprosto spontánní reakce. Po pravdě řečeno, ani jsme nepočítali s tím, že si opravdu něco vyděláme. Vždyť s kytarou, jedním skromným trikovým náčiním se toho nedá mnoho vydělat. Leč hnání naším komplexem exhibicionismu a naší nesmírnou drzostí, jsme se přece jen do ulic vypravili. A dál jsme byli zaslepeni jakousi vírou v naše poslání. Cítili jsme se být takřka obrozenci tohoto upadajícího řemesla. Vždyť umělci v ulicích patří dnes už k vážně ohroženým druhům. Potkáváte snad dnes na ulicích měst ty lidi, kteří si svým prostým, leč upřímným uměním vydělávají na obživu? Snad jen na ulicích Prahy, a to je, řekl bychom, dost málo.

A tak jsme se tedy rozhodli doplnit jejich řady i jinde než v hlavním městě.

Přišli jsme tedy na trutnovské náměstí, já (tedy Honza) jsem vytáhl kytaru z pouzdra a pouzdro jsem nastavil tak, aby do něj lidé mohli házet peníze. Kolega Vítek vytáhl tři klacky, kterým říká flowerstick, s nimiž dovede dělat akrobatické kousky a začali jsme.

Někteří dělali, že nevidí. Jiní se na nás dívali nedůvěřivě, a někteří dokonce posměšně. Ti, co nás sledovali, to dělali z dálky, aby to nevypadalo, že nás sledují. Lidé se zkrátka tváří v tvář neobvyklým věcem chovají různě. Konečně se jedna paní nesměle zeptala, zdali nám může do pouzdra něco hodit. Samozřejmě jsme nebyli proti, a tak jsme si uměním poctivě vydělali první desetikorunu. Další příspěvků jsme se nedočkali. Nakonec nás blížící se bouře potupně zahнала pryč.

10 Kč nejsou velké peníze. Ale kromě toho, že jsou pro nás prvním uměleckým honorářem, poskytují nám také naději, že alespoň jednoho člověka v dnešní přetechizované době zajímá pouliční umění, které se nám pomalu ztrácí před očima. Je vidět, že to má smysl. Opravdu...

Jan Mrázek (recitátor IV.kategorie) a Vítek Malota (recitátor III. Kategorie)



VIDĚLI JSME

LAKOMÁ BARKA



PAN HÚ



BUDÍCI



SEMINÁŘ O INSCENACÍCH 1. BLOKU



V úvodu celého semináře sdělil Jakub Hulák všem zúčastněným několik informací. Začal vysvětlením významu tohoto semináře. Zjistili jsme, že určitě nejsme na diskuzi, ale na semináři (již asi třetím rokem), protože zde nejde o vytváření názorů a diskutování o nich, ale o konfrontaci již zformulovaných názorů lektorského sboru a seminárních dílen. Schéma těchto seminářů bylo, je a bude následující. Jako první se vyjadřují o představení semináristé z určité dílny, kteří si vylosovali dané představení, poté získává slovo lektorský sbor a nakonec ostatní účastníci rozborového semináře. Tímto článkem bych rád přiblížil témata, o kterých se na semináři mluvilo.

Určitě se ale nezmíním o všech a určitě se nezmíním o všech názorech na ně. To bych musel napsat každý den

knihu: „Miliarda a dvě slova za hodinu a půl“. Tím se tedy omlouvám všem, jejichž myšlenky jsem nezapsal.

Lakomá Barka (Traple, 1. ZŠ, Západní, Plzeň)

Velmi zaujal hlavní protagonista – vypravěč/učitel, který již od začátku, kdy přišel ke skupině, popoháněl celou generálku a také vůbec celé představení. Semináři se dále pochválil výběr použitých prostředků, které vycházely ze situací (použití pomeranče jako zástupnou rekvizitu prasete, kladívko místo palice). Problém inscenace v obecné rovině zaštiťovala častá nedotaženost různých složek. Pokud se tedy již bavíme o použitých rekvizitách, nebylo například dostatečně odůvodněno, jak to, že zrovna v kapse má učitel nůž. Hledalo se, proč zaujal hlavně vypravěč/učitel. Ze strany lektorského sboru padl návrh, že to bylo způsobeno tím, že tento protagonista přišel již na generálku s nápadem, co budou dělat. Ostatní vstoupili do rolí pasivních herců s hranou únavou a pravděpodobně se tak nedokázali dostatečně oprostít od svých „předepsaných“ rolí natolik, aby vložili svou potencionální energii do samotné generálky. Zjistili jsme, že vedoucí souboru dali mnoho prostoru dětem, aby si vytvořili představení skoro sami.

Myslím si, že pokud si ho vytvářeli opravdu skoro sami, mají vykročeno určitě dobrou cestou tvorby inscenace. V tuto chvíli tedy již stačí, aby vedoucí souboru jen tu a tam dodělali nepřesné momenty, zmotivovali nejasná jednání a představení by mohlo být dobrým příkladem hry na hře. Tato myšlenka mi na rozborovém semináři velmi chyběla. Zazněla pouze jednou (a to ani ne v této formě, ale jen tak, že vedoucí byli velmi příjemní a lektorský sbor si je jist, že na tomto představení ještě zapracují...) a ani si nejsem jist, zda ji všichni účastníci semináře plně zaregistrovali.

Pan Hů (Lety do oblak, ZUŠ J. Štursy Nové Město na Moravě)

Celkový dojem, jak se většina shodla, byl velmi pozitivní. Hlavní postava Pana Hů výborně fungovala, protagonista si svou postavu velmi užíval. Chválil se také výběr a práce s rekvizitami (let balónem výborně fungoval, jednoduchý a fungující kostým ptáka – černý šátek), prostředí vytvářené ze samostatných herců (Ostrov štěstí), obecně fungující symbolika. Toto představení bylo ale obecně představení rozporů na rozborovém semináři. Někteří chválili skvělé použití rekvizit, někteří kladli otázku, jestli k rekvizitám pasoval stejný klíč – našly se zde jak realistické rekvizity, tak zástupné, symbolické. Objevil se také problém s tím, proč je většina herců poměrně hodně upozaděna. Některým lidem přišlo líto, že si tito protagonisté zahráli poměrně málo. Také se řešila otázka alkoholu. Není to nepedagogické? Někteří váhali s odpovědí, někteří se jasně vyjadřovali, že jim tyto flašky piva přišly dobré a nevadily jim. Rozpor se našel i v samotné dramaturgii inscenace. Jedné straně se nelíbilo někdy až chaotické řazení scén za sebou, na druhé straně se řešil problém dvou témat (že se v první části řešil problém Pana Hů, který neumí strašit, a v druhé části se najednou řeší úplně jiná témata) a konečně na straně třetí účastníci semináře neměli problém ani s tématem a ani s řazením scén. Přišly jim logické, jasné, příjemné. Dalším možným růstem inscenace by ale určitě mohlo být odstoupení od tohoto představení. Vedoucí i herci se pravděpodobně zahloubali do problému už tak hluboko, že někdy vytvářejí různé motivy, které chápou stoprocentně oni, ale protože je divákovi zakryjí a on již tyto momenty nemůže plně chápat. Je tedy někdy pak těžší se v příběhu udržet. Ale i to všichni účastníci semináře neodsouhlasili. Prostě, co víc si člověk může přát, než rozpory a stále otázky, klady i kritiky ke svému představení od všech možných divadelníků?

Budící (ZŠ Rousínov)

Všechny děti si plně zahrály v představení – dobrá byla třeba kolektivní činnost buzení pána, který si koupil onen budík, tento moment byl pochválen také z hlediska dobrého symbolu pro probuzení (hlavní budík jen lehce cinká, všichni ostatní budí zmatkem, tělem, zvukem). Byl pochválen znak pro sen – bílá trika. Ozvali se ale i někteří, kterým vadilo, že tento znak prohlédli až po skončení snu. Na semináři padlo také pár slov o používaném rytmu. Rytmus často fungoval, i když ne vždycky, ale mohlo se s ním více pohrát. Byla vznesena otázka zaklapávání budíku. Mluvilo se o tom, že se divák bál o herce. Ne o postavu. Chtělo by to tedy buď zmírnit nebo určitým symbolem vyřešit tento vzniklý problém. Také by se chtělo zamyslet nad postavou pána, který si koupil budík, jestli by se neměla zmírnit jeho popisnost gest a mimiky. Jako možné řešení se naskytla stylizace.

Na konci celého semináře se debatovalo o společném prvku tohoto bloku. Byla to hra ve hře. Propadlo se mnoho, tak vám ještě na rozloučenou napíši alespoň nějaké poznatky.

Je to těžké, protože se musí hrát na dvě strany (hra a hra na hře).

Hra na hře se nesmí stát alibi vzhledem k fungování představení.

Musí být opodstatněná dostatečně silnou motivací.

Pokud funguje, je to pro děti velmi osvobozující pocit.

Je nutné, aby se princip hry na hře stále objevoval – nesmí se vytratit.

VČERA JSME SI VŠIMLI



členky

VČERA JSME SI VŠIMLI...



Všichni lektori recitátorů píší pravou rukou a jejich poznávacím znamením je svazek papíru v ruce.

Jen jeden člen lektorského sboru recitátorů nemá brýle.

Poměr blondýnek vůči tmavovlasým v tomto lektorském sboru recitátorů je 3:2.

Lektori recitátorů neholdují pohybu. Představit se pohybem je pro ně tak těžké, že je redakční fotograf fotí tajně, aby je nefrustroval.

Maličko málo, tak maličko málo je na světě popletů.

Národní dům i letos dostal své tradici – ani nápor účastníků Dětské scény nezrychlí tempo obsluhy a nevzbudí úsměv personálu.

Když neznáš svoji minulost, neznáš ani budoucnost.

Na náměstí prý v sobotu hrála kapela Buty u příležitosti jakési pochybné slavnosti piva. Bylo to zbytečné, protože každý přece ví, že místní Krakonoše je... (dosaďte si dle příkazu vašich chuťových buňek).

Mnoho dětí nezná budíky. Budí je mobil nebo maminka.

Jonáš

VČERA JSME SI VŠIMLI...



Zdenky



Petra



Miloš

ZÁZNAM Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU



Smyslem letošních zápisů z dětských diskusních klubů bude nejen podat zprávu o jejich obsahu, ale také se pokusit o nelehký úkol - porovnat, v čem se lišila diskuze dětských diváků od postřehů lektorského sboru. Po zkušenostech z minulých let víme, že se leckdy dětské diváky s lektorským sborem shodují, ale mnohdy se také jejich názory diametrálně liší. Proto je podle nás přínosné pokusit se zachytit a pojmenovat takovéto situace.

V sobotu 13. června se v dětském diskusním klubu diskutovalo o těchto představeních.

Lakomá Barka

Diváci nejvíce oceňovali pro ně netradiční rámec inscenace, využití rekvizit a kostýmních znaků k odlišení postav. Pozitivně hodnotili střídání jednotlivých herců při ztvárnění několika postav a bez problémů se v nich orientovali. Diváci také poznamenali, že si jednotlivá prostředí museli představovat, soubor je nikterak nezobrazil. Většina diváků znala příběh Lakomé Barky buď z jiných inscenací, nebo z Werichova textu. Jediná divačka příběh neznala a během představení se v ději neorientovala. Někteří diváci také nechápali konec představení – proč má Barka dvě boule; zda se jí to zdálo či ne. Na základě debaty se souborem vyplynulo, že je tvorba této inscenace bavila od chvíle, kdy jeden jejich člen vytvořil scénář a hlavně rámec celého přestavení.

Pan Hů

Debatu začala oceněním herecké práce chlapce, který ztvárnil Pana Hů. Diváci oceňovali prostředky, kterými byl příběh vyprávěn. Pozastavili se především nad prací s látkou v průběhu celého představení (domov pana Hů, rostoucí tráva), využití balónu pro ně bylo velice inspirativní. Líbila se také práce s nadsázkou. Jedna divačka doslova uvedla: „Občas to bylo tak strašně moc přehnané, až jsem si říkala jak to, že mi to nevádí, ale vůbec mi to nevádílo, naopak.“ Poměrně dlouho se diskutovalo o přechodu z reality do představ admirála. Pro většinu diváků bylo začlenění chóru do představy admirála matoucí (Chlebovník...). Práce s prostorem a vymezením jednotlivých prostředí nebyla důsledně dodržena, a tak byli diváci občas zmateni, v jakém prostředí se zrovna děj odehrává. Fakt, že je pan Hů na začátku nemocný, se stal pro diváky zásadní okolností, se kterou se však dále nepracovalo. To diváky velmi mrzelo, spatořovali v ní další vývoj hlavní dějové linie. Diváci řešili, jaká byla motivace admirála pro to, aby šel s ostatními pod zem zachránit svou ženu, když předtím sám divákům prozradil, že si skutečnost o jejím zajetí v podzemí vymyslel. Byl to pro diváky stěžejní moment pro další pokračování děje. Na to soubor odvětil, že ani z předlohy není zřejmé, jak to, že se poté žena v podzemním světě objeví. Dětem také přišlo nefér, že pan Hů využil svá přání pouze ve prospěch admirála a ne Rinny. Jako tečku vnímaly rozloučení postav a nepotřebovaly dodatek s papouškem a dopisem. I přes tyto postřehy však většina diváků představení výrazně ocenila. Nejproblematictější bodem diskuze byla dramaturgická koncepce inscenace. Diskuze dětských diváků se nesla ve stejném duchu jako debata lektorského sboru.

Budíci

Diváci měli radost, že představení rozuměli. Oceňovali přesnou práci s rytmem a souhru celého souboru. Herecká stránka představitelů modrého budíku a zákazníka byla pro děti přitažlivá. Zhruba polovina diváků pochopila, že bílá trička znamenají proměnu v sen již v jeho průběhu, druhá část až po jeho skončení. Divákům se líbil konec představení – sen se stává realitou. Pohybová stránka jednotlivých budíků byla různorodá. Jejich synchronizaci však diváci brali jako jeden velký stroj. Někteří vadila opakující se ústřední melodie – její délka se bohužel nezkracovala. Naopak měli někteří pocit, že do každého jejího provedení herci přinesli něco nového. Diváci tušili, kam se bude příběh vyvíjet a opakující se momenty je tedy nudily. Zamáčknutí budíku na ně působilo jako pomsta už od začátku. Pro diváky byly nečitelné postavy ve snu, proč s budíkem spolupracují, když ho předtím šikanovaly.

Dojmy dětí se po většinou shodovaly s názory lektorského sboru. Naším dnešním hlavním postřehem je, že dětské diváky nejsou ovlivněni znalostí předlohy, tedy jsou otevřenější k jejímu volnému zpracování, př. Macourkova textu – sen se stává realitou. V rámci Werichova textu neřeší dětské diváky převedení literárních kvalit textu na divadlo, v tomto případě jim jde pouze o příběhovou kostru.

Zdenka, Petr a Miloš

ZÁZNAM Z OTEVŘENÉHO DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Tento diskusní klub je v Trutnově nováčkem. Navštěvují jej dobrovolně děti ze souborů, které v daný den nehrají a chtějí si povídat o viděných představeních. Otevřený klub vedou Jana Machalíková a Lenka Novotná s energií jim vlastní. Je plný pohybových her, které slouží k zaměření na téma hovoru a střídají s v něm chvíle „povídání“ a „hýbání“. Ale i pohybové aktivity vypovídají o představeních. Nestihla jsem přijít včas a do Malého sálu Národního domu jsem vstoupila asi deset minut po začátku – a rovnou doprostřed dění.

Lakomá Barka

Prvním krokem bylo vytvoření škály mezi dvěma židlemi. Na jedné hraniční židli seděla Lenka a tvrzením: Lakomou Barku jsem poznala a bylo to moc fajn, na druhé Jana zastávala stanovisko opačné. Děti se rozestavily mezi nimi na pomyslné čáře a své zařazení odůvodňovaly. Ukázalo se, že jsou zastoupeni diváci všeho druhu – ti, kteří inscenaci přijali kladně, ale i ti, kterým se nelíbila.

Druhým krokem byla rekapitulace postav ve hře a rozdělení skupiny necelých 30 dětí na 5 menších (Vypraveč, Barka, děti farář, učitel). Všechny pět skupin vytvářelo sochu postavy, kterou si vybraly.

V kroku tři hotové Sochy ostatní řadily do řady podle toho, která z postav je více či méně kladná nebo záporná. Definitivní pořadí nebylo stanoveno, protože se ukázalo, jak „kladnost postav“ vnímá každý jinak a vždy se našel někdo, kdo danou postavu měl pádný důvod přestěhovat někam jinam. Kroky dva a tři se nakonec přirozeně spojily v připomenutí všech důležitých dějových faktů.

Ve čtvrtém kroku hrál důležitou roli kruh. V něm se nejdříve vyměnili Ti, kteří chtěli něco dodat – a ukázalo se, že na srdci má cosi téměř každý, i když se na začátku v kruhu míjeli jen dva lidé. Největší debatu vzbudilo použití rámce s divadelní zkouškou. Ani zde nevyznělo jednoznačné řešení, zda se rámce zbavit nebo ne. Druhým tématem byla Werichova poetika a její přenesení na jeviště. Svou roli sehrálo i to, že jeden ze souborů, které přišly na otevřený klub, tuto pohádku v minulosti hrál a neubrnil se neustálému porovnávání své a viděné inscenace.

Pan Hů

Nejdříve si vyměnili místa Ti, kteří měli v příběhu jasno. Nebylo jich mnoho, dali by se spočítat na prstech mé levé ruky.

V menších skupinkách pak diskutěři vytvářeli živý obraz ze scény, která je zaujala. Ostatní obrazu dávali název a hádali, ze které části hry je.

Pak se obrazy řadily za sebou podle toho, jak se vyvíjel příběh. Aby to bylo možné udělat, bylo třeba děj důkladně zrekapitulovat a jasně se ukázala problematická místa. Převyprávění děje bylo nakonec dokončeno vsedě, byl to v tomto případě obtížný úkol.

Když se všichni doslova prokousali dějem, dokončovali výrok pátrající po tématu: Bylo to o... panů Hů, nalezení dědečka, alkoholu, o pomoci někomu, kdo ji vlastně nepotřebuje, o vymyšlení.

Pak se pojmenovávaly klady a problematická místa inscenace a byly pokládány další otázky: Pozvali byste na představení kamarády? A proč?

Nakonec se mezi sebou v kruhu vyměnili ti, kteří by šli na představení rádi ještě jednou.

Budíci

Prvním úkolem pro nastartování debaty a setřesení únavy z docela dlouhého povídání o Panu Hů bylo sestavení hodinového stroje z vlastních těl. Děti se po jednom zařazovaly do hodinového stroje a tikaly, bouchaly či vrzaly. Jan stroj zastavovala, zrychlovala a na konci zvukové epizody se rozezvnil budík. Začít zvonit všichni stejně nebylo vůbec lehké.

Druhý úkol zněl: Představte si všechny barvy v inscenaci. Na něj navazovala prastará varianta hry Pan čáp ztratil čepičku. Jana s Lenkou říkaly barvy a pokud zmíněná barva byla v kostýmu budíků, musely se děti té barvy chytit. Když barva chyběla, dělaly jakoby nic.

Třetí úkol byl pojmenovat představení jinak – Probuzení, Chudák budík, Domácí násilí, Sen...

Čtvrtým úkolem byla otázka: O čem to pro vás bylo? Odpovědi se celkem lišily. O tom, že už si dovedu představit, jak se cítí budík. O běžném bezdůvodném násilí vůči věcem. O tom, že se nikdy nezavdčím všem. O tom, že když jsi budík a ještě ke všemu modrý, máš perostě v životě smůlu.

Další otázky jen přely: Jak to dopadlo? Jak se budíte vy? Noc se vám na představení líbila?

V úplném závěru děti vzkazovaly aktérům představení:

Lakomé Barce: Vylepšete začátek. Chválím prase z pomeranče a děti z tyčinek. Líbilo se mi, jak matka kanibala jedla děti.

Panu Hů: Vylepšete přechody mezi realitou a lží. Začleňte všechny děti do hry, aby si také zahrály. Použijte víc vtipů než jeden stále dokola. Bylo to vtipné, milé a pestré.

Asi jsem nevládla zaznamenat všechny vzkazy, ale asi to také nevádí. Důležité je, že se děti v otevřeném diskusním klubu cítily dobře a dokázaly vyjádřit svůj názor.



Je ale třeba si také připomenout, že tento diskusní klub má na své straně několik výhod – všechny děti, kterým na něj přišly, viděly všechna představení (což u dětí, které hrály všechny ve stejný den, zajistit nelze), účastníků bylo méně než bývá v běžném diskusním klubu a vedle její pohodové lektorky, které na základě reakcí dětí byly schopné okamžitě změnit činnost, která by vedla k diskusi na dané téma. O klimatu na otevřeném diskusním klubu svědčí také odpověď jednoho z diskutujících na téma: Chcete něco vzkázat nám? Jasně. Jste vtipné, milé a pestré.

Iva

VČERA JSME SI VŠIMLI



zaujetí



plavíla



kapitána



SOUBORY
SE PŘEDSTAVUJÍ

Soubory se letos představují jako draci. Nejen proto, že do toho jdou s vervou a nasazením, ale taky proto, že jejich úkolem je přijít na to, jaký by byl jejich soubor, kdyby byl drakem.

Sdělit to mohou čtenářům třemi způsoby:

1. *Drak tělový - postavit draka souboru ze svých těl a nechat se tak vyfotit*
2. *Drak předmětný - vytvořit svého draka z předmětů, které mají po ruce - podle vzoru Omnia mea mecum porto*
3. *Drak slovní - pojmut draka souboru jako koláž - udělat draka ze slov*

Zatím jsme viděli pouze draky tělové. Jsme zvědaví, jestli se nám do konce přehlídky vylíhne nějaký další dračí druh.

Markéta

VČERA JSME SI VŠIMLI...



recitátorů II kategorie

DNES HRAJÍ...

DS ZŠ ŠKOLNÍ, BECHYNĚ

S dětmi z bechyně jsem si povídala „u nich doma“ v tělocvičně. Byli právě po večeri, byli dobře naladěni a sdělní. Nejstarší člence souboru (když se nepočítá hudební doprovod a pan učitel) je 12, nejmladší Emě je 8. Ema, která hraje otrávené krvavé koleno s plnou hrobkou dětí, vyprávěla spoustu zajímavých věcí o představení. Ty se ale do rozhovoru nedostaly, protože soubor chce svoje diváky překvapit. Část souboru už spolu hraje tři roky, každý rok se k nim přidávaly další děti. Na Trutnově je soubor poprvé, proto jsem se nejdřív zeptala:

Na co jste se těšili?

Na divadla, na dílničky, na spaní ve spacáku, na Trutnov, jak bude vypadat, že potkám jiné lidi. Jsem zvědavá na jiné názory na naše představení. Těším se, že uvidím jiné soubory, jak se snaží, a že se od nich něco naučíme. Na diváky se těším, jak budou reagovat na naši hru. Já jsem se těšil na pěkný holky. My jsme vůbec nečekali, že se sem dostaneme, takové obyčejné divadlo...

A co vás na tom „obyčejném divadle“ těší?

Hry, honička. To, jak nestíhám, musím dělat různé věci. Mě baví to, že praskáme na Johna. Já ani nemůžu říct, co mě baví nejvíc, mě to baví celé, jak to hraju.

Čeho si mají diváci zítra ve vašem představení všimnout?

Plátina a stínu na něm. Já bych chtěla, aby si všimli všeho, nemusí si všimnout chyb. Jsou tam některé věci, které se zdají jako jednoduché, ale my na nich dlouho dřeli - třeba žáby a ptáci.

Jak jste se dostali k předloze?

Velice americké pohádky nám přinesl pan učitel. Vybírali jsme za dvou možností - Osmý John, nebo Alice a skřek Tobiášek. Osmýho Johna jsme si vybrali proto, že si v něm může zahrát víc lidí, bratry jsme ale vyměnily za sestry, protože jsme holky. V druhé pohádce by se uplatnily jen dvě postavy.

Co vás baví na dramaťáku?

To, že se učíme hrát. Mě nejvíc baví to hraní divadla. My třeba vůbec nemáme trému, když máme hrát, bereme to spíš s nadhledem. Mě na tom baví taky to, že potkáváme nové lidi. A že máme tak skvělého učitele. Mně se na tom líbí, že můžeme vyjadřovat svoje pocity.

Markéta

Členky souboru se dlouho nemohly dohodnout, jestli by bylo lepší udělat draka zvenku nebo zevnitř. Náročný tvůrčí proces zakončil soubor vzhledem do nitra svého draka, který je velký, dravý, zamilovaný, zuřivý, dobrostředný, rychlý, žíznivý, masožravý a brutální, ačkolí se narodil v sedmikrásovém trávníku.

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ FRANTIŠEK OPLATEK,
VEDOUcí DĚTSKÉHO STUDIA

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Snažím se o to, abychom si na konci školního roku stanovili alespoň téma příští inscenace a v průběhu následujícího školního roku na inscenaci pracovali. Premiéry směřujeme nejčastěji na duben, kdy se konají i přehlídky. Ovšem premiérou většinou práce na představení nekončí...

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěli jednou zrealizovat?

Vysněné představení: Vždy mě lákala dramatizace knihy Pán much, ale ...Asi zůstane vysněná, zasněná i navždy dosněná.

Co bylo největším „klackem pod nohama“ na cestě k tomuto představení?

Největším klackem pod nohy? Pouze malé „větvičky“ v podobě nemoci dětí a našeho slabšího technického zázemí...žádná obří „větev“ se nevyskytla.

Co vás vždycky „nakopne“?

Nejvíce mě nakopnou děti (obrazně řečeno!). Jejich nakažlivá chuť hrát a hrát (si).

Jaké bylo vaše první představení s dětmi?

Mé první představení s dětmi byl zdramatizovaný Macourkův text „Makaróny jdou na procházku“.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

Moji práci by určitě ulehčilo lepší technické vybavení našeho zkušebního prostoru, o něco menší „radikální antidivadelnost“ některých mých kolegů, ale hlavně zmenšení mé trvalé chaotičnosti.

DNES HRAJÍ...

B.U.D.D.E.T.O! SOUKROMÁ ZUŠ TRNKA O.P.S., PLZEŇ

Členy souboru jsem vyrušila, když odpočívali – někdo na slunci, někdo ve stínu. Byli ale milí a ochotní – dokonce jsem málem získala i autogram. V souboru jsou čtyři kluci a dvě holky, což je v krajinách dramatické výchovy jev vzácný, stejně vzácně se v nahrávce rozhovoru se souborem ozývají dívčí hlasy.

Látku pro inscenaci **Zlojroj** nabídl souboru vedoucí, Michal Ston.

Jak dlouho jste připravovali vaši inscenaci?

Rok. My ji vlastně připravujeme pořád, pořád se mění.

Co vás bavilo na vytváření Zlojroje?

Hlavy. A potom ještě těla. To pochopíte, až uvidíte.

Vytváření scény pomocí dvou štaflí a kusu hadru, to, že stačilo použít jen tyhle tři věci.

Co může vaše představení sdělit divákům?

Třeba to, že by stálo za to si Pratchetta i přečíst. Nejde vždycky jenom o filmy. Kdybychom neměli tu literární předlohu, tak bychom neměli žádný námět.

Co chcete, aby diváci ve vašem představení nepřehlédli?

Že je to za málo peněz hodně muziky.

Při rozhovoru s B.U.D.D.E.T.O! se mi sice nepodařilo nabírat tolik „tvrdých dat“, ale zato jsem se potěšila okouzujícími originálními humorem souboru. Chtěla bych se o tento zážitek se čtenáři podělit alespoň skrze tyto **vykřiky**:

Co očekáváte? Že vyhrájeme! Kromě toho, nemáme co vyhrát!

Dílny čekají...marně.

Dílny pro děti na národní přehlídce dětského divadla by měly být zábavné. Národně zábavné!

Nakonec jsme si každý, i nechtěně, vybrali svoji roli.

Kolik možností nabízí hadr a dvojce štafle: štafle posunuté, rozevřené, zavřené, otočené, s hadrem, bez hadru... Stačí tři věci a máme stálou scénu.

Co ještě děláte kromě dramatu? Chodíme do školy, dennodenně. A někdy bychom tento kroužek rádi vynechali.

Jak se pozná kulturní člověk? Podle košile?

A bude i rok hlemýždě?

Jak to, že vy máte ve vlasech ještěrku a ne draka?

Rudolf Friml byl nějaký despotický ředitel.

Vzkaz: Diváci, čtěte.

Heslo: Zítřka to vymyslíme.

Markéta



Jak vyřešil soubor problém, kam s Bárou? Prostě ji žerou!

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ MICHAL STON, VEDOUcí SOUBORU

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Toto je má první realizovaná inscenace s dětským souborem, nemám tedy v této oblasti ještě svá zpravidla (zároveň jsem nyní, jak se zdá, odpověděl na otázku pátou). Na Zlojroji jsme pracovali od počátku školního roku. Zvládli jsme za tu dobu jakýmsi způsobem společně vše, počínaje dramatizací literární předlohy. Sám jsem si na Zlojroje myslel asi dva roky. Až se sešla parta, kterou chytil také.

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěl jednou zrealizovat?

V současné chvíli lehce spřádám dramaturgické plány do budoucna a vytanulo několik prastarých literárních a dramatických lásek a snů. Nicméně mou vysněnou látkou pro divadlo s dětmi je ta, která uchvátí, nadchne a zachvátí celý soubor.

Co bylo největším „klackem pod nohama“ na cestě k tomuto představení?

Neuvědomuji si žádného klacku. Snad jsou jím brzké termíny přehlídek a s nimi spojený nedostatek času, ale tento klacek jsem si vlastně hodil pod nohy sám (a nehrozili-li by nám, možná by ani žádná inscenace nevznikla).

Co Vás vždycky „nakopne“?

Nakopne mě nápad vzešlý z intenzivního, soustředěného zkoušení. Nakopne mě zájem, soustředění, radost spoluhráčů, spolutvůrců.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

Nevím, zda potřebuji nějak ulehčovat práci. Mám pocit, že mám vše, co potřebuji. Teď jen umět toho náležitě využít.

VEDOUcí JAKO DRACI



Kdyby byl váš vedoucí drak, jaký by byl?

Úplně minimimimální. Měl by čtyři křídla – jako že spousta rukou. A měl by tři hlavy – tři mozky! Malý, hodný, ale kdybychom zlobili, tak by nás sežehlul.

Jen trošku opálil, aby mi vydrželi, dodala vedoucí souboru Kateřina Šteidlová.

(Lety do oblak)

Pohodový, hodný drak. A když by se rozzuřila, tak by se rozzuřila hodně, jako drak.

(Dětské studio divadla Ponec, vedoucí Lenka Tretiagová)

Byl by do práce jako drak. Kdyby se neovládal, tak by to byl drak ve chvílích, kdy si všichni jen tak volně povídáme a nedáváme pozor. On se ovládá, ale kdyby se neovládal, tak tu nejsme. To by byl on drak a my princezny.

(B.U.D.D.E.T.O., vedoucí Michal Ston)

Hodný! Usměvavý! Legrační! Báječný! Suprový! Vtipný! Někdy zlý! Takový drak akorát. Mohl by být i zuri-vý. Kdyby měl dvacet hlav, tak by měl víc rozumu. On by měl spíš tři hlavy – pohodovou, se kterou se dobře kecá, nervózní a spravedlivou.

(DS Bechyně, vedoucí František Oplatek)

zaznamenala Markéta

VČERA JSME SI VŠIMLI...



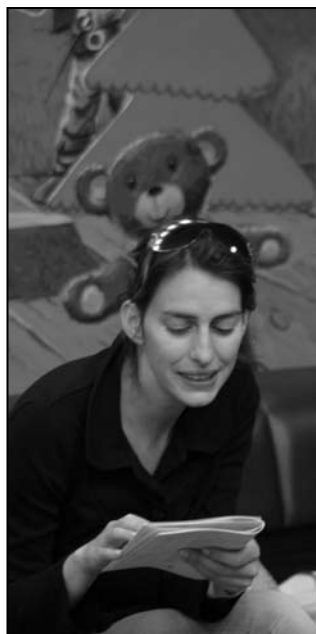
dílny III. kategorie



spěchájících davů



publika



Petry s medvědem

DNES HRAJÍ...

DĚTSKÉ STUDIO DIVADLA PONEC, PRAHA 3

Děti jsem zastihla, jak se sluní na schodech před Národním domem. Měly chvíli čas, jejich paní učitelka zrovna vyřizovala registraci, tak jsem toho využila a nechala jsem si vysvětlit, co je to scénický tanec. Nejdříve se mi holky a kluci snažily podat nějakou definici (*scénický tanec je, když se tam tančí i mluví, je to tak nějak všechno dohromady*), nakonec dospěli k názoru, že si to musí každý vyzkoušet a pak ví, co to je. Většina souboru je na přehlídce v Trutnově poprvé. A očekává, že tu uvidí představení, která už „o něčem jsou“. Ptala jsem se souboru, jak dlouho spolu pracují – *hrozně dlouho, tři nebo čtyři roky*. Mají ale mezi sebou i děti, které se ke skupině přidaly později. Jaké to je přijít do skupiny, která se už zná? *Je to dobré, jsou tady kamarádi...* Práce v dětském studiu divadla Ponec vyžaduje od dětí velké pracovní nasazení. Soubor, který přijel do Trutnova, se schází dvakrát týdně. Když to bylo potřeba, trávili zkouškami v divadle celý týden. Přesto mají děti ze souboru vedle tance spoustu dalších zájmů: hru na klavír nebo cello, zpěv, keramiku, volejbal, floorball, závody na kole, běhání, gymnastiku, break dance a spoustu dalších.

Souboru jsem se zeptala:

Co vás baví na tanci?

Baví mě pohyb. Pohyb, který si tam můžu dát sama. My máme dobrou učitelku, Lenku, ona je tak dobrá, že nás to učí hravě.

Co vás těšilo na tvorbě inscenace Barborka a cucavé bonbony?

Je to hrozně zábavné. Bavilo nás to, protože my jsme si to podle té pohádky upravovali sami. Převést pohádku z knihy na jeviště bylo docela náročné. Některé části byly lehčí (třeba vymyslet kousání, nebo jak zuby vypadnou z pusy, a pak rostou), ale něco bylo docela těžké (třeba pendolino, to nezládali ani dospělí).

Co by neměli diváci zítra ve vašem představení přehlédnout?

Pendolino!

To, jak všechny zuby vypadnou, kromě malé Aničky.

Měli by slyšet ty texty, o čem se tam mluví, aby pak věděli, o čem ten pohyb je.

O čem Barborka a cucavé bonbony je?

Je to hlavně pro menší děti, aby se poučily, že nemají jíst tolik sladkosti.

A vy jste už pro menší děti tohle představení hráli?

Hodněkrát. Hráli jsme to i na Mikuláše, aby děti ty sladkosti, co dostanou od Mikuláše, hned nesnědly.

Markéta



Drak souboru se jmenuje Eko, vylítnul se z popelnice na třídní odpad a je to drak říční. Děti z Ponce jsou schopné proměnit se v Eko draka na požádání. Je to asi tím, že jsou do tance jako draci.

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ LENKA TRETIAGOVÁ, VEDOUcí DĚTSKÉHO STUDIA

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Moje práce na tvorbě různých představení s dětmi je v obecném měřítku neměřitelná.

Její délku ovlivňují zejména okolnosti (reálný čas, připravenost konkrétních dětí, jazyková bariéra apod.).

Umíme vytvořit představení za týden intenzivní práce (např. „Milá sedmi loupežníků“ na Podkarpatské Rusi, uvedena 25.5. v Ponci) - ale zároveň jsou představení, která vznikají i půl roku.

Zpravidla je však těžko říci, kde je hranice mezi průběžnou prací v souborech a tvorbou konkrétního představení.

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěla jednou zrealizovat?

Své sny ohledně realizací představení si stále plním. Nyní je to tvorba tanečního divadla pro děti na motivy románu Tobiáš Lolness.

Co bylo největším „klackem pod nohama“ na cestě k tomuto představení?

Představení „Barborka a cucavé bonbony“ vzniklo spontánně a zcela bez překážek. Máme v divadle skvělé zázemí pro práci, ohromnou podporu rodičů a především děti svým nadšením a zdravou energií válčují jakékoli problémy.

Co Vás vždycky „nakopne“?

Nabývám energie dětí, jejich nasazení a strhující potřeba tvořit.

Jaké bylo Vaše první představení s dětmi?

Tak to si nepamatuju, je to strašně dávno. Možná Adlův „Zmrzlý král“.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

To přece nejde říct obecně. Každý z vedoucích souborů má jiné možnosti a jiný rozsah svých kompetencí. Já patřím ke „šťastným vedoucím“, kteří by za nic svoji práci nevyměnili a nejspíš by mi práci usnadnilo, kdyby každý den měl minimálně 48 hodin.

DOZVĚDĚLI JSME SE...

O INSCENACÍCH PRVNÍHO BLOKU A O SOUBORECH, KTERÉ JE HRÁLY

Soubor **Traple** se vyspal tak dobře, až zaspal. Všechno ale stihli – vyzkoušet si prostor před představením i povědět mi, že by si dneska chtěli zahrát „hlavně v pohodě“. Bára projevila obavu z toho, aby se jim představení povedlo – je to prý nevýhoda toho, když se hraje dvakrát za sebou, že méně povedené představení vidí vždy více lidí.

Kromě toho jsem se před představením dozvěděla, že Jirku čekají zkoušky z dějepisu a zeměpisu, takže se bude muset v neděli hned po dílnách pro soubory učit. Jiní členové mají už známky ve škole uzavřené, takže si mohou Dětskou scénu užívat až do konce.

Jak se souboru hrálo? *Odpověď: To bylo mnohem lepší než dopoledne, mělo to větší spád a podařilo se nám odstranit chyby, které jsme udělali dopoledne. Publikum bylo živější. Užili jsme si to.*

O inscenaci **Lakomá Barka** řekl soubor Rousínov:

Mě se líbilo, že každý hrál víc rolí i to, jak si dokázali role změnit. Mě se líbilo, jak využili tyčinky a pomeranč. Líbilo se mi, jak ty děti jedly, jak strkali tyčinky do pomeranče. Zaujalo mě, že to hráli, jako by to byla zkouška, to mi přišlo dobré. A zvládli to zahrát ve čtyřech. Ocenil jsem vypravěče, protože si musel pamatovat moc slov.

K představení se vyjádřili i kluci ze souboru B.U.D.D.E.T.O!, kteří inscenaci dnes viděli podruhé: *Bylo to moc dobré. Kvalita, jako vždy.*

Soubor Studio Šrámkova domu se pohádkou **Lakomá Barka** taky kdysi zabýval. O inscenaci svých kolegů řekl: *Originální, zajímavé. Úžasný vtíp s dětmi – tyčinkami, které nemohou být stejně velké. Ten rámec by tam nemusel být.*

Soubor **ZŠ Rousínov** přišel sledovat ostatní představení prvního bloku. Ptala jsem se dětí, jestli už mají trému. „*Ne, my už jsme na to zvyklí.*“ Soubor má kromě jiného čerstvou zkušenost z přehlídky Brnkání. Na Trutnově jsou děti (kromě jedné členky souboru) poprvé. **A co soubor na Dětské scéně očekává?** *Dobré jídlo, protože s prázdným žaludkem se špatně hraje. Dobré diváky, aby se na nás rádi dívali.*

Zjišťovala jsem taky, jak se děti vyspaly, a dozvěděla jsem se, že soubor spí navzdory svému očekávání v pohodlí – na zíněnkách.

Souboru se dopoledne hrálo dobře, až na to, že bylo málo diváků. Jsou rádi, že se při představení nerozesmáli, protože na zkouškách se jim to stává pořád. Malý budík si stěžuje, že ho pán moc šetřil. Publikum ale při zaklapávání budíku tajilo dech strachem o budíkovu hlavu. Soubor se těšil na to, až si zahrají odpolední představení: „*To bude nejlepší!*“

Lety do oblak o inscenaci **Budíci** řekl:

Dobré to bylo! Jen v té druhé části se to už trochu opakovalo. Mně se líbilo, jak ten pán zjistil, že je pozdě. Mě překvapilo, jak se budík probudil, zjistil, že to je jenom sen, a pak se to stalo doopravdy. Mě moc nebavilo, že pořád opakovali to jdou hodinky jdou. Náhodou, to na tom bylo to nejlepší, že to dělali pořád stejně a drželi rytmus. Hodinky jdou taky pořád stejně.

Soubor **Lety do oblak** musel ráno vyřešit problém neotvíratelného kufru, ve kterém byl uvězněn kostým Pana Hú. Nakonec byl kufr podroben operaci pilkovým nožem a kostým se podařilo vytáhnout na světlo boží. Ptala jsem se Míry, majitele kufru, jak se bude ve čtvrtek dopravovat domů. „*My jsme tam vyřízli jen malý čtvereček. A mamka říká, že to ani nevádí, že je kufr rozřezaný.*“

Dozvěděla jsem se, co se souboru v Trutnově líbí: mají pěknou tělocvičnu, jsou tu i dílny, nejen představení.

A jaký mají Lety do oblak obvyklý rozmlouvací a rozehrívací rituál? Je to skákání po pódiu a říkanka hop, hop, hop, byl jeden strop. Asi se rozskákali a rozmluvili úspěšně, protože představení se jim hrálo dobře. Lucka mi prozradila, že se jí líp vystupovalo, když hráli Pana Hú pro děti z mateřských školek.

Lety do oblak, co chcete, aby při odpoledním představení vyšlo?

Všechno. Abychom si to užili. Jen ať to není znužený a odhrkaný.

Po odpoledním představení byla část souboru spokojená. Děti byly rády, že se diváci smáli, prostředí v sále bylo prý „*jako doma*“. Část souboru si myslela, že se jim to už povedlo i lépe. Dalšími otázkami jsem už děti nemohla zdržovat, protože pospíchaly na dětský diskusní klub. Po něm jsem je ještě potkala, jak utíkají na večeri. Diskusní klub se souboru líbil, byl lepší než na jiných přehlídkách, děti si chválily lektory klubu.

Traple řekly o Panu Hú:

Zaujal mě pan Hú, to je moc pěkná postava. Celkově se mi líbilo, jak to gradovalo, mělo to šmrnc a vtíp. Potěšilo nás, že jsou malí a přitom to umí dobře hrát. Líbil se mi nápad s košem.

Markéta



bez komentáře

VČERA JSME SI VŠIMLI...



bavících se recitátorů

SKORO DRAMATICKÁ CESTA ZA TRUTNOVSKÝM DRAKEM

Na úvod bych chtěla říct, že mne mohlo napadnout, že Dračí ulička bude vypadat spíš „po dračím“ než „po člověčím“, což mi trochu ztížilo hledání. Vydala jsem se po dračích stopách. Byly všude, ale ze začátku jen tušené. Začala jsem dotazy. Číšník v nejmenované restauraci sice znal název „Dračí ulička“, ale nebyl schopen ji blíže lokalizovat. Další mé kroky směřovaly ke zdroji (už jsem neměla čas riskovat neúspěch), tedy do muzea. Laskavá paní mne nasměřovala, a pak už cesta připomínala hru v terénu, při níž se prochází stanovišti, která vždy hledajícího posunou blíže k cíli.

1. stanoviště – před muzeem

Jarda Provozník a dva seminaristé mi potvrdili, že jdu správně a byli ochotni mi dát i potvrzení, že jsem prošla stanovištěm – tedy kdyby oni měli razítko a já soutěžní kartičku. Přesto jim děkuji – jsou to kamarádi.

2. stanoviště – před kostelem

Dvě seminaristky ze skupiny A se mne ptají, zda jsem uličku už našla. Jak si to mám vysvětlit? Raději to nechávám bez komentáře.

3. stanoviště – tabulka s nápisem Dračí ulička se šipkou vlevo

Ta šipka mne nejprve mylně zavedla na hradby. Sice neběžím na čas, ale přece jen trochu chvátám – za chvíli začínají odpolední představení. Na hradbách je cedulka s nápisem, který mne informuje, že hradby se táhly i Dračí uličkou. Jsem tedy blízko.

4. stanoviště – „je to tam“

Vrátila jsem se k cedulce. A právě tehdy jsem to pochopila – není to ulička „po člověčím“, ale „po dračím“. Nevede mezi domy, ale mezi stromy – přes park! Uprostřed cesty a parku je socha draka. Drak si hová na polokouli, po jejímž obvodu je trojazyčný nápis – německý, český a latinský: Monstrum improbum ac saevissimum, civitatis trautenauensis benedictio es semperque eris!

Kousek dál je kámen s deskou. No konečně se dozvím, jak to s drakem bylo a vlastně i je:

„Nejsem mrtev! Spím a sním svůj sen ve vašich srdcích. Položen do městské krajiny střeží svou podstatu drak. Už byl kdysi poznán, spoután a usmrčen, ale jen v jednom z nekonečné řady životů. Patřil jen pouhý okamžik a



vzniklo město opředené legendou. Ti, co zde tenkrát byli, přenesli jeho obraz do městského znaku a svoje činy pečlivě zapsali. Je možné stát se nesmrtelným...

Traduje se, že v těchto místech v roce 1006 lid vznikající trutnovské obce – pod vedením Albrechta z Trautenbergu – zabil ukrutnou dračí saň. Její zpodobňování se stalo symbolem trutnovské urbanizace.

Dosáhla jsem cíle a mohu pokračovat na odpolední představení.

Dračí ulička žije – malí kluci se šplhají na vrcholek polokoule k drakovi, větší si mobilem fotí text příběhu, ještě větší tu hrají na kytaru.

Kdoví, co se u draka děje, když odejdou úplně všichni.

Jindřiška Bumerlová

DNEŠNÍ PROGRAM - NEDELE 14.6.

8.00 - 8.45	dílny pro recitátory II., III. a IV. kategorie
8.30 - 12.00	dílny pro děti ze souborů
9.00 - 11.30	vystoupení recitátorů II. kategorie (aula ČLA)
9.00 - 13.00	semináře A, B, C, D
10.00 - 11.55	2. blok vystoupení pro veřejnost
13.00 - 14.30	beseda lektorského sboru s recitátory II. kat. a jejich doprovodem
	dílny pro recitátory III. a IV. kategorie
	diskusní klub pro doprovod recitátorů III. a IV. kat. + seminář E
15.00 - 17.00	2. blok vystoupení souborů
	Osmý John a Krvavý koleno , DS ZŠ Školní, Bechyně (ND)
	Zlojroj , B.U.D.D.E.T.O! Soukromá ZUŠ Trnka Plzeň (kino)
	Barborka a cucavé bonbony , Dětské studio divadla Ponec, Praha 3 (kino)
17.15 - 18.15	diskusní kluby seminaristů
17.30 - 19.00	dětské diskusní kluby
17.30 - 18.15	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 2. bloku
19.30 - 21.00	seminář k inscenacím 2. bloku
21.00 - 22.00	setkání s lektorem storytellingu Davidem Novakem (kino - foyer)

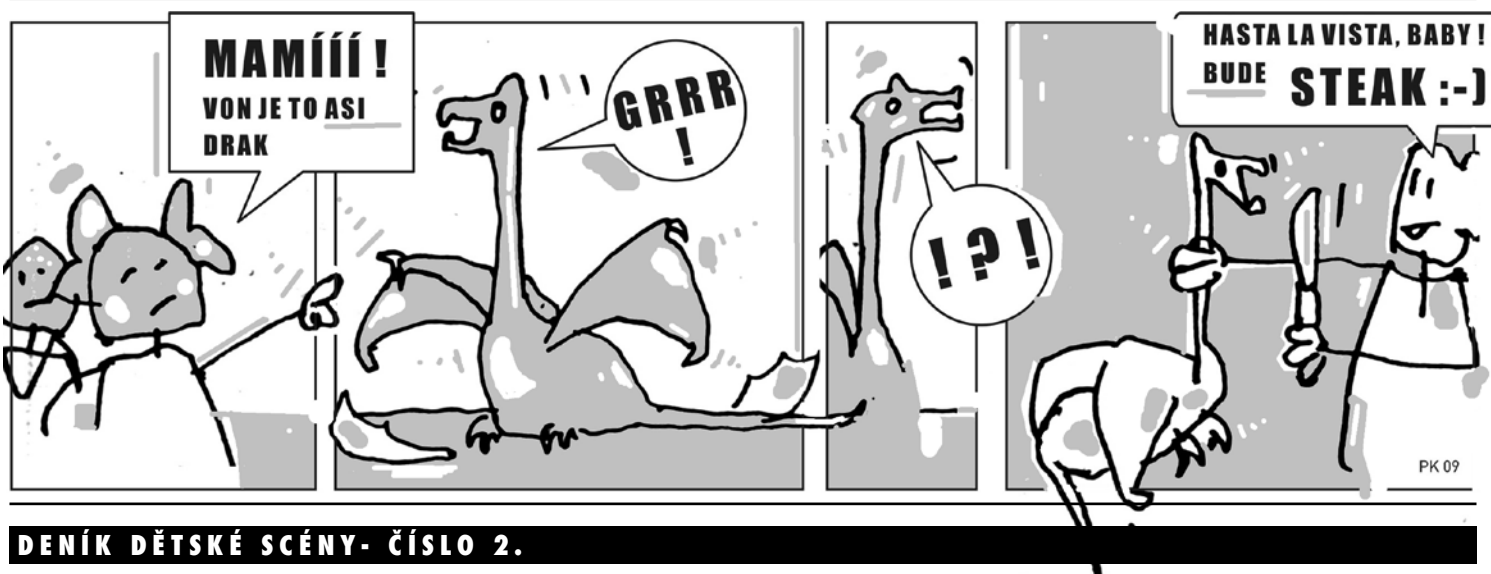
SOUTĚŽ



Co to je?

Na tomto snímku jsme zachytili něco pro Vás. Poznáte, co to je? Své typy vhažujte do redakčních schránek.

BLAŽKOVÁ - DÍL 3. -



DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 2.



Redakce: Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Markéta Nečasová, Petra Rychecká, Jonáš Konývka, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 14. 6. 2009 ve 5.05!! Vychází 14.6. 2009 v 10.30. Náklad – 375 ks.